Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (štvrtá komora)

z 25. marca 2021 *

[Znenie opravené uznesením z 3. septembra 2021]

„Odvolanie – Hospodárska súťaž – Kartely – Farmaceutické výrobky – Trh s antidepresívami (citalopram) – Dohody o urovnaní sporov z patentov na výrobný postup uzatvorené medzi výrobcom originálnych liekov, ktorý je majiteľom týchto patentov, a výrobcami generických liekov – Článok 101 ZFEÚ – Potenciálna hospodárska súťaž – Obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa – Posúdenie – Výpočet výšky pokuty – Predaj, s ktorým porušenie priamo alebo nepriamo súvisí“

Vo veci C-591/16 P,

ktorej predmetom je odvolanie podľa článku 56 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie, ktoré 18. novembra 2016 podali:

H. Lundbeck A/S, so sídlom vo Valby (Dánsko),

Lundbeck Ltd, so sídlom v Milton Keynes (Spojené kráľovstvo),

v zastúpení: pôvodne R. Subiotto, QC, a T. Kuhn, Rechtsanwalt, neskôr R. Subiotto, QC,

žalobkyne,

ďalší účastníci konania:

[Opravené uznesením z 3. septembra 2021] **Európska komisia**, v zastúpení: F. Castilla Contreras, T. Vecchi, B. Mongin a C. Vollrath, splnomocnení zástupcovia,

žalovaná v prvostupňovom konaní,

ktorú v konaní podporuje:

Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska, v zastúpení: pôvodne D. Guðmundsdóttir, Z. Lavery a D. Robertson, splnomocnení zástupcovia, za právnej pomoci J. Turner, QC, J. Holmes, QC, M. Demetriou, QC, a T. Sebastian, barrister, neskôr D. Guðmundsdóttir, splnomocnený zástupca, za právnej pomoci J. Turner, QC, J. Holmes, QC, M. Demetriou, QC, a T. Sebastian, barrister,

vedľajší účastník v odvolacom konaní,

* Jazyk konania: angličtina.

European Federation of Pharmaceutical Industries and Associations (EFPIA), so sídlom v Ženeve (Švajčiarsko), v zastúpení: F. Carlin, barrister, a N. Niejahr, Rechtsanwältin,

vedľajší účastník v prvostupňovom konaní,

SÚDNY DVOR (štvrtá komora),

v zložení: predseda štvrtej komory M. Vilaras, sudcovia D. Šváby (spravodajca), S. Rodin, K. Jürimäe a P. G. Xuereb,

generálna advokátka: J. Kokott,

tajomníci: M. Aleksejev, vedúci oddelenia, C. Strömholm, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 24. januára 2019,

po vypočutí návrhov generálnej advokátky na pojednávaní 4. júna 2020,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Spoločnosti H. Lundbeck A/S a Lundbeck Ltd sa svojím odvolaním domáhajú zrušenia rozsudku Všeobecného súdu Európskej únie z 8. septembra 2016, Lundbeck/Komisia (T-472/13, ďalej len „napadnutý rozsudok“, EU:T:2016:449), ktorým Všeobecný súd zamietol ich návrh jednak na čiastočné zrušenie rozhodnutia Európskej komisie C(2013) 3803 final z 19. júna 2013, ktoré sa týka konania podľa článku 101 [ZFEÚ] a článku 53 Dohody o EHP (vec AT/39226 – Lundbeck) (ďalej len „sporné rozhodnutie“), a jednak na zníženie pokút, ktoré im boli uložené v tomto rozhodnutí.

Právny rámec

Nariadenie (ES) č. 1/2003

2 Článok 23 ods. 2 písm. a) nariadenia Rady (ES) č. 1/2003 zo 16. decembra 2002 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch [101 a 102 ZFEÚ] (Ú. v. ES L 1, 2003, s. 1; Mim. vyd. 08/002, s. 205) stanovuje:

„Komisia môže rozhodnutím uložiť podnikom alebo združeniam podnikov pokuty, keď úmyselne alebo z nedbalosti:

a) porušujú článok [101 alebo článok 102 ZFEÚ]…“

Usmernenia k metóde stanovenia pokút z roku 2006

3 Body 6, 13 a 22 usmernení k metóde stanovenia pokút uložených podľa článku 23 ods. 2 písm. a) nariadenia č. 1/2003 (Ú. v. EÚ C 210, 2006, s. 2, ďalej len „usmernenia k metóde stanovenia pokút z roku 2006“), stanovujú:

„6. Kombinácia hodnoty predaja v súvislosti s porušením a trvaním [porušenia] sa považuje za vhodnú hodnotu na vyhodnotenie ekonomického významu porušenia, ako aj relatívneho podielu každého podniku na porušení. Referencia na tieto ukazovatele je vhodnou informáciou o rádovej výške pokuty a nemala by slúžiť ako základ na automatický alebo aritmetický výpočet.

…

13. Pri stanovení základnej výšky uloženej pokuty bude Komisia vychádzať z hodnoty predaja tovaru alebo služieb podniku, s ktorými porušenie priamo alebo nepriamo súvisí v príslušnej geografickej oblasti v rámci [Európskeho hospodárskeho priestoru (EHP)]. Komisia obvykle použije na výpočet hodnotu predaja podniku počas posledného celého roku, v ktorom sa podnik podieľal na porušení (ďalej len ‚hodnota predaja‘).

…

22. Pri rozhodovaní o tom, či časť hodnoty predaja, ktorá sa má vziať do úvahy pre daný prípad by mala byť situovaná v hornej alebo v dolnej časti stupnice, Komisia zohľadní určitý počet ukazovateľov, napríklad povahu porušenia, kumulovaný podiel všetkých zúčastnených strán na trhu, geografický rozsah porušenia, uskutočnenie alebo neuskutočnenie porušenia.“

Usmernenia týkajúce sa dohôd o transfere technológií z roku 2014

4 Bod 29 usmernení o uplatňovaní článku 101 [ZFEÚ] na dohody o transfere technológií (Ú. v. EÚ C 89, 2014, s. 3, ďalej len „usmernenia týkajúce sa dohôd o transfere technológií z roku 2014“) znie:

„V zásade sa zmluvné strany nepovažujú za konkurentov v prípade, že sa jednosmerne alebo dvojsmerne blokujú. K jednosmernému blokovaniu dochádza vtedy, keď technologické právo nemožno využívať bez porušenia práv na ďalšie platné technologické právo, alebo ak jedna zmluvná strana nemôže na relevantnom trhu pôsobiť komerčne životaschopným spôsobom bez porušenia práv iných strán na platné technologické právo. Ide napríklad o prípad, keď sa jedno technologické právo vzťahuje na zlepšenie iného technologického práva a toto zlepšenie nemožno legálne použiť bez licencie základného technologického práva. K dvojsmernému blokovaniu dochádza vtedy, keď technologické právo nemožno využívať bez porušenia práv na druhé platné technologické právo, ani keď žiadna zmluvná strana nemôže na relevantnom trhu pôsobiť komerčne životaschopným spôsobom bez porušenia práv iných strán na platné technologické právo, a keď si strany preto musia navzájom udeliť licenciu alebo sa vzájomne zrieknuť svojich práv. V praxi však nastanú prípady, v ktorých nebude isté, či je konkrétne technologické právo platné alebo porušované.“

Okolnosti predchádzajúce sporu a sporné rozhodnutie

5 Prejednávané odvolanie patrí do rámca šiestich súvisiacich odvolaní podaných proti šiestim rozsudkom Všeobecného súdu, ktoré boli vyhlásené v nadväznosti na žaloby o neplatnosť podané proti spornému rozhodnutiu a ktorými sú okrem prejednávaného odvolania odvolanie podané vo veci C-586/16 P [Sun Pharmaceutical Industries a Ranbaxy (UK)/Komisia] proti rozsudku z 8. septembra 2016, Sun Pharmaceutical Industries a Ranbaxy (UK)/Komisia (T-460/13, neuverejnený, EU:T:2016:453); odvolanie podané vo veci C-588/16 P [Generics (UK)/Komisia] proti rozsudku z 8. septembra 2016, Generics (UK)/Komisia (T-469/13, neuverejnený, EU:T:2016:454); odvolanie podané vo veci C-601/16 P (Arrow Group a Arrow Generics/Komisia) proti rozsudku z 8. septembra 2016, Arrow Group a Arrow Generics/Komisia (T-467/13, neuverejnený, EU:T:2016:450); odvolanie podané vo veci C-611/16 P (Xellia Pharmaceuticals a Alpharma/Komisia) proti rozsudku z 8. septembra 2016, Xellia Pharmaceuticals a Alpharma/Komisia (T-471/13, neuverejnený, EU:T:2016:460), a odvolanie podané vo veci C-614/16 P (Merck/Komisia) proti rozsudku z 8. septembra 2016, Merck/Komisia (T-470/13, neuverejnený, EU:T:2016:452).

6 Okolnosti predchádzajúce sporu sú opísané v bodoch 1 až 75 napadnutého rozsudku takto:

„*I – Spoločnosti, o ktoré ide v prejednávanej veci*

1 H. Lundbeck A/S… je spoločnosť založená podľa dánskeho práva, ktorá ovláda skupinu spoločností, vrátane spoločnosti Lundbeck Ltd, ktorá má sídlo v Spojenom kráľovstve a špecializuje sa na výskum, vývoj, výrobu, marketing, predaj a distribúciu farmaceutických výrobkov na liečbu porúch centrálneho nervového systému, vrátane depresie.

2 [H. Lundbeck] je výrobcom originálnych liekov, teda podnikom, ktorý zameriava svoju činnosť na výskum nových liekov a na ich uvádzanie na trh.

3 Merck KGaA je spoločnosť založená podľa nemeckého práva, ktorá sa špecializuje na farmaceutickú oblasť a ktorá v čase uzatvorenia dotknutých dohôd nepriamo – prostredníctvom skupiny Merck Generics Holding GmbH – vlastnila 100 % základného imania svojej dcérskej spoločnosti Generics UK Ltd (ďalej len ‚GUK‘), ktorá bola zodpovedná za vývoj generických farmaceutických výrobkov a ich uvádzanie na trh v Spojenom kráľovstve.

4 … Komisia považovala spoločnosti Merck a GUK v čase relevantných skutočností za jediný podnik v zmysle práva hospodárskej súťaže [ďalej len ‚Merck (GUK)‘].

5 Arrow Group A/S, v auguste 2003 premenovaná na Arrow Group ApS (ďalej bez rozlišovania len ‚Arrow Group‘), je spoločnosť založená podľa dánskeho práva, ktorá stojí na čele skupiny spoločností, ktorá je zastúpená vo viacerých členských štátoch a od roku 2001 pôsobí v oblasti vývoja a predaja generických liekov.

6 Arrow Generics Ltd je spoločnosť založená podľa práva Spojeného kráľovstva, ktorá bola najprv 100 % a od februára 2002 je 76 % dcérskou spoločnosťou spoločnosti Arrow Group.

7 Resolution Chemicals Ltd je spoločnosť založená podľa práva Spojeného kráľovstva, ktorá sa špecializuje na výrobu účinných farmaceutických látok (ďalej len ‚ÚFL‘) pre generické lieky. Do septembra 2009 ju ovládala Arrow Group.

8 Komisia považovala spoločnosti Arrow Group, Arrow Generics a Resolution Chemicals v čase relevantných skutočností za jediný podnik (ďalej len ‚Arrow').

9 Alpharma Inc. bola spoločnosť založená podľa práva Spojených štátov amerických, ktorá pôsobila v celosvetovom meradle vo farmaceutickom odvetví, najmä pokiaľ ide o generické lieky. Do decembra 2008 ju ovládala spoločnosť A.L. Industrier AS založená podľa nórskeho práva. Následne ju odkúpil farmaceutický podnik so sídlom v Spojenom kráľovstve, ktorý zasa odkúpil farmaceutický podnik so sídlom v Spojených štátoch. V rámci týchto štrukturálnych zmien bola Alpharma Inc. najprv v apríli 2010 premenovaná na Alpharma, LLC, a potom 15. apríla 2013 na Zoetis Products LLC.

10 Alpharma ApS bola spoločnosť založená podľa dánskeho práva, ktorú nepriamo v rozsahu 100 % ovládala Alpharma Inc. Mala viaceré dcérske spoločnosti v [EHS]. Po viacerých štrukturálnych zmenách bola Alpharma ApS 31. marca 2008 premenovaná na Axellia Pharmaceuticals ApS a v roku 2010 bola premenovaná na Xellia Pharmaceuticals ApS…

11 Komisia považovala spoločnosti Alpharma Inc., A.L. Industrier AS a Alpharma ApS v čase relevantných skutočností za jediný podnik (ďalej len ‚Alpharma').

12 Ranbaxy Laboratories Ltd je spoločnosť založená podľa indického práva, ktorá sa špecializuje na vývoj a výrobu ÚFL, ako aj generických liekov.

13 Ranbaxy (UK) Ltd je spoločnosť založená podľa anglického práva, ktorá je dcérskou spoločnosťou spoločnosti Ranbaxy Laboratories, poverenou predajom výrobkov tejto druhej uvedenej spoločnosti v Spojenom kráľovstve.

14 Komisia považovala Ranbaxy Laboratories a Ranbaxy (UK) v čase relevantných skutočností za jediný podnik (ďalej len ‚Ranbaxy').

II – Príslušný výrobok a patenty, ktoré sa ho týkali

15 Príslušným výrobkom na účely prejednávanej veci je antidepresívum, ktoré obsahuje ÚFL s názvom citalopram.

16 V roku 1977 podala [H. Lundbeck] v Dánsku patentovú prihlášku týkajúcu sa ÚFL citalopram, ako aj dvoch postupov – alkylácie a kyanácie – používaných pri výrobe uvedenej ÚFL. Od roku 1977 do roku 1985 boli v Dánsku a vo viacerých ďalších krajinách západnej Európy udelené patenty vzťahujúce sa na túto ÚFL a tieto dva postupy (ďalej len [‚pôvodné patenty spoločnosti Lundbeck']).

17 Pokiaľ ide o EHP, ochrana vyplývajúca z pôvodných patentov [spoločnosti Lundbeck] a prípadne aj z dodatkových ochranných osvedčení… upravených nariadením Rady (EHS) č. 1768/92 z 18. júna 1992 o vytvorení dodatkového ochranného osvedčenia na lieky (Ú. v. EÚ L 182, 1992, s. 1; Mim. vyd. 13/011, s. 200) zanikla v rozmedzí rokov 1994 (v prípade Nemecka) a 2003 (v prípade Rakúska). Čo sa týka konkrétne Spojeného kráľovstva, platnosť pôvodných patentov [spoločnosti Lundbeck] sa skončila v januári 2002.

18 [H. Lundbeck] postupne vyvinula iné, účinnejšie postupy na výrobu citalopramu, v súvislosti s ktorými požiadala a často získala patenty vo viacerých krajinách EHP, aj ako u Svetovej organizácie duševného vlastníctva (WIPO) a na Európskom patentovom úrade (EPÚ) [(ďalej len ‚nové patenty spoločnosti Lundbeck na výrobný postup')].

19 Konkrétne po prvé v rokoch 1998 a 1999 podala [H. Lundbeck] na EPÚ dve patentové prihlášky týkajúce sa výroby citalopramu postupmi s využitím jódu a amidu. EPÚ udelil spoločnosti [H. Lundbeck] 19. septembra 2001 patent vzťahujúci sa na postup s využitím amidu… a 26. marca 2003 patent vzťahujúci sa na postup s využitím jódu…

20 Po druhé [H. Lundbeck] predložila 13. marca 2000 dánskym orgánom patentovú prihlášku týkajúcu sa postupu výroby citalopramu, ktorého súčasťou bola metóda čistenia použitých solí prostredníctvom kryštalizácie. Podobné prihlášky boli podané v iných krajinách EHP, ako aj u WIPO a na EPÚ. [H. Lundbeck] získala patenty vzťahujúce sa na postup s využitím kryštalizácie vo viacerých členských štátoch počas prvej polovice roka 2002, v prípade Spojeného kráľovstva konkrétne 30. januára 2002 (ďalej len ‚patent na kryštalizáciu'). EPÚ udelil patent na kryštalizáciu 4. septembra 2002. Okrem toho v Holandsku [H. Lundbeck] už získala 6. novembra 2000 úžitkový vzor týkajúci sa tohto postupu…, teda patent platný šesť rokov, ktorý bol udelený bez skutočného predchádzajúceho skúmania.

21 Po tretie [H. Lundbeck] predložila orgánom Spojeného kráľovstva [Veľkej Británie a Severného Írska] 12. marca 2001 patentovú prihlášku týkajúcu sa postupu výroby citalopramu, ktorého súčasťou bola metóda čistenia použitých solí prostredníctvom filmovej destilácie. Orgány Spojeného kráľovstva udelili spoločnosti [H. Lundbeck] patent vzťahujúci sa na uvedenú metódu filmovej destilácie 3. októbra 2001 (ďalej len ‚patent na filmovú destiláciu'). Tento patent však bol 23. júna 2004 zrušený z dôvodu, že nebol nový v porovnaní s iným patentom spoločnosti [H. Lundbeck]. [H. Lundbeck] získala 29. júna 2002 podobný patent v Dánsku.

22 Napokon [H. Lundbeck] plánovala uviesť na trh koncom roka 2002 alebo začiatkom roka 2003 nové antidepresívum – Cipralex – založené na ÚFL s názvom escitalopram (alebo S-citalopram). Tento nový liek bol určený pre tých istých pacientov, ktorí mohli byť liečení patentovaným liekom Cipramil od spoločnosti [H. Lundbeck], ktorý bol založený na ÚFL citalopram. ÚFL escitalopram bola chránená patentmi platnými aspoň do roku 2012.

III – Sporné dohody

23 Počas roka 2002 uzavrela [H. Lundbeck] šesť dohôd týkajúcich sa citalopramu (ďalej len ‚sporné dohody') so štyrmi podnikmi pôsobiacimi v oblasti výroby alebo predaja generických liekov, konkrétne Merck (GUK), Alpharma, Arrow a Ranbaxy (ďalej len ‚[výrobcovia] generických liekov').

A – Dohody so spoločnosťou Merck (GUK)

24 [H. Lundbeck] uzatvorila dve dohody so spoločnosťou Merck (GUK).

25 Prvá dohoda nadobudla účinnosť 24. januára 2002 najprv na jeden rok a vzťahovala sa len na územie Spojeného kráľovstva (ďalej len ‚dohoda GUK vzťahujúca sa na Spojené kráľovstvo'). Podpísala ju dcérska spoločnosť spoločnosti [H. Lundbeck] v Spojenom kráľovstve, teda Lundbeck Ltd, založená podľa práva Spojeného kráľovstva. Platnosť tejto dohody bola následne predĺžená na obdobie šiestich mesiacov, ktoré sa skončilo 31. júla 2003. … po

krátkom vstupe spoločnosti Merck (GUK) na trh v období od 1. do 4. augusta sa zmluvné strany 6. augusta 2003 písomne dohodli na druhom predĺžení platnosti dohody na obdobie, ktorého dĺžka nepresiahne šesť mesiacov, ale ktoré možno skrátiť v prípade, ak [H. Lundbeck] nepodá žalobu proti iným [výrobcom] generických liekov, ktorí sa pokúsia vstúpiť na trh, alebo v prípade ukončenia sporu medzi spoločnosťou [H. Lundbeck] a ďalším [výrobcom] generických liekov, spoločnosťou Lagap Pharmaceuticals Ltd (ďalej len ‚spor Lagap').

26 Podľa tejto dohody sa zmluvné strany zhodli najmä na tom, že

– existuje riziko, že niektoré činnosti plánované spoločnosťou GUK týkajúce sa uvádzania na trh, distribúcie a predaja ‚Výrobkov' môžu predstavovať porušenie práv duševného vlastníctva spoločnosti [H. Lundbeck] a môžu viesť k uplatneniu nárokov tejto spoločnosti (bod 2.1 dohody GUK vzťahujúcej sa na Spojené kráľovstvo), pričom tieto ‚Výrobky' boli vymedzené v bode 1.1 dohody GUK vzťahujúcej sa na Spojené kráľovstvo ako ‚výrobky z citalopramu vyvinuté spoločnosťou GUK vo forme suroviny, hromadného balenia alebo tabliet, ktoré sú uvedené v Prílohe a vyrobené v súlade so špecifikáciou výrobkov, ktorú poskytla GUK ku dňu podpísania, pripojenej ako Príloha 2',

– vzhľadom na dohodu uzatvorenú medzi zmluvnými stranami [H. Lundbeck] zaplatí spoločnosti GUK dva milióny libier šterlingov (GBP) ako protihodnotu za dodanie ‚Výrobkov' v množstvách uvedených v dohode 31. januára 2002 (bod 2.2 dohody GUK vzťahujúcej sa na Spojené kráľovstvo),

– GUK sa navyše zaväzuje dodať ako protihodnotu za ďalšiu platbu vo výške jedného milióna GBP ‚Výrobky', ako sú špecifikované v [Prílohe], 2. apríla 2002 (bod 2.3 dohody GUK vzťahujúcej sa na Spojené kráľovstvo),

– uskutočnené platby a dodanie ‚Výrobkov' spoločnosťou GUK na základe bodov 2.2 a 2.3 dohody GUK vzťahujúcej sa na Spojené kráľovstvo budú predstavovať úplné a konečné urovnanie akýchkoľvek nárokov, ktoré by [H. Lundbeck] mohla uplatniť voči spoločnosti GUK za porušenie svojich práv duševného vlastníctva, pokiaľ ide o ‚Výrobky' dodané spoločnosťou GUK do tohto dátumu (bod 2.4 dohody GUK vzťahujúcej sa na Spojené kráľovstvo),

– [H. Lundbeck] sa zaväzuje predávať svoje ‚Hotové výrobky' spoločnosti GUK a GUK sa zaväzuje kupovať tieto ‚Hotové výrobky' výlučne od spoločnosti [H. Lundbeck] na účely ich ďalšieho predaja spoločnosťou GUK a jej pridruženými spoločnosťami v Spojenom kráľovstve počas doby platnosti a podľa podmienok dohody (bod 3.2 dohody GUK vzťahujúcej sa na Spojené kráľovstvo), pričom tieto ‚Hotové výrobky' boli vymedzené v bode 1.1 dohody ako ‚výrobky obsahujúce citalopram v podobe hotových výrobkov, ktoré má [H. Lundbeck] dodať spoločnosti GUK v súlade s touto dohodou',

– [H. Lundbeck] sa zaväzuje zaplatiť sumu 5 miliónov GBP zaručených čistých výnosov spoločnosti GUK pod podmienkou, že GUK si u nej objedná dohodnutý objem ‚Hotových výrobkov' počas doby platnosti dohody (alebo nižšiu sumu, ktorá sa vypočíta ako pomerná časť pripadajúca na uskutočnené objednávky) (bod 6.2 dohody GUK vzťahujúcej sa na Spojené kráľovstvo).

27 Prvá dohoda o predĺžení platnosti dohody stanovovala najmä mesačné platby vo výške 400 000 GBP za vykonávanie bodu 6.2 dohody vzťahujúcej sa na Spojené kráľovstvo spoločnosťou GUK a menila definíciu ‚čistých výnosov'.

28 Druhá dohoda o predĺžení platnosti dohody GUK vzťahujúcej sa na Spojené kráľovstvo stanovovala najmä mesačné platby vo výške 750 000 GBP za vykonávanie bodu 6.2 tejto dohody spoločnosťou GUK.

29 Platnosť dohody GUK vzťahujúcej sa na Spojené kráľovstvo sa skončila 1. novembra 2003 po urovnaní sporu Lagap zmierom. Počas celej doby platnosti dohody previedla [H. Lundbeck] na spoločnosť GUK finančné prostriedky v celkovej hodnote 19,4 milióna eur.

30 Druhá dohoda bola uzatvorená medzi spoločnosťami [H. Lundbeck] a GUK 22. októbra 2002 a vzťahovala sa na EHP s výnimkou Spojeného kráľovstva (ďalej len ‚dohoda GUK vzťahujúca sa na EHP'). Táto dohoda stanovovala platbu sumy 12 miliónov eur ako protihodnotu za záväzok spoločnosti GUK nepredávať a nedodávať farmaceutické výrobky obsahujúce citalopram na celom území EHP (s výnimkou Spojeného kráľovstva) a vynaložiť všetko primerané úsilie, aby Natco Pharma Ltd…, výrobca ÚFL citalopram, ktorú používala Merck (GUK) pri uvádzaní svojej verzie generického citalopramu na trh…, prestala dodávať citalopram alebo výrobky obsahujúce citalopram v EHP počas doby platnosti dohody (body 1.1 a 1.2 dohody GUK vzťahujúcej sa na EHP). [H. Lundbeck] sa zaviazala, že nepodá žalobu proti spoločnosti GUK pod podmienkou, že táto spoločnosť si splní záväzky podľa bodu 1.1 dohody GUK vzťahujúcej sa na EHP (bod 1.3 dohody GUK vzťahujúcej sa na EHP).

31 Platnosť dohody GUK vzťahujúcej sa na EHP sa skončila 22. októbra 2003. [H. Lundbeck] previedla na spoločnosť GUK podľa tejto dohody finančné prostriedky v celkovej hodnote 12 miliónov eur.

B – Dohody so spoločnosťou Arrow

32 [H. Lundbeck] uzavrela dve dohody so spoločnosťou Arrow.

33 Prvá z nich, ktorá sa týkala územia Spojeného kráľovstva, bola uzatvorená 24. januára 2002 medzi spoločnosťou [H. Lundbeck] na jednej strane a spoločnosťami Arrow Generics a Resolution Chemicals (ďalej spolu len ‚Arrow UK') na druhej strane (ďalej len ‚dohoda Arrow UK').

34 Dohoda Arrow UK pôvodne mala platiť do 31. decembra 2002 alebo – ak by bolo vydané skôr – do vydania právoplatného rozhodnutia o žalobe, ktorú [H. Lundbeck] zamýšľala podať proti spoločnosti Arrow UK na súdoch Spojeného kráľovstva v súvislosti s údajným porušovaním jej patentov spoločnosťou Arrow UK (ďalej len ‚žaloba pre porušovanie patentov proti spoločnosti Arrow') (bod 4.1 dohody Arrow UK). Platnosť tejto dohody bola neskôr dvakrát predĺžená podpísaním dodatkov. Prvé predĺženie platnosti sa vzťahovalo na obdobie od 1. januára do 1. marca 2003 (bod 3.1 prvého dodatku k dohode Arrow UK), zatiaľ čo druhé predĺženie platnosti stanovovalo, že platnosť tejto dohody sa skončí buď 31. januára 2004, alebo sedem dní po podpísaní súdneho rozhodnutia, ktorým sa ukončí spor Lagap (bod 4.1 druhého dodatku k dohode Arrow UK). Keďže tento spor bol urovnaný zmierom 13. októbra 2003, platnosť dohody Arrow UK sa skončila 20. októbra 2003. Z toho vyplýva, že celková doba platnosti tejto dohody trvala od 24. januára 2002 do 20. októbra 2003 (ďalej len ‚doba platnosti dohody Arrow UK').

35 Pokiaľ ide o obsah dohody Arrow UK, je potrebné poukázať na to, že:

– v prvom odôvodnení preambuly tejto dohody (ďalej len ‚preambula Arrow UK‘) sa okrem iného uvádza, že [H. Lundbeck] je majiteľkou [patentu] na kryštalizáciu a [patentu na] filmovú destiláciu,

– v štvrtom odôvodnení preambuly Arrow UK je uvedené, že ‚Arrow [UK] získala licenciu od tretieho subjektu na dovoz Citalopramu, ktorý nebol vyrobený spoločnosťou [H. Lundbeck] alebo so súhlasom spoločnosti [H. Lundbeck] («uvedený Citalopram», pričom – s cieľom zabrániť akýmkoľvek pochybnostiam – taká definícia zahŕňa len Citalopram určený na uvedenie na trh a predaj v Spojenom kráľovstve a nezahŕňa Citalopram určený na uvedenie na trh a predaj v iných krajinách, do Spojeného kráľovstva)‘,

– v šiestom odôvodnení preambuly Arrow UK je stanovené, že [H. Lundbeck] podrobila ‚uvedený Citalopram‘ laboratórnym testom, na základe ktorých dospela k opodstatnenému presvedčeniu, že uvedený Citalopram porušuje najmä patenty spomenuté v prvej zarážke vyššie,

– v siedmom odôvodnení preambuly Arrow UK sa uvádza, že Arrow UK nepripúšťa, že porušila tieto patenty ani že tieto patenty sú platné, ale uznáva, že [H. Lundbeck] sa domnieva, že môžu byť platné a mohli byť porušené, čo Arrow UK nemôže vyvrátiť jednoznačnými dôkazmi,

– v ôsmom odôvodnení preambuly Arrow UK je spomenuté, že [H. Lundbeck] hrozila podaním návrhu na nariadenie predbežného opatrenia a že zamýšľa podať žalobu pre porušovanie patentov proti spoločnosti Arrow,

– v bode 1.1 tejto dohody sa uvádza, že ‚Arrow [UK] sa vo svojom mene a v mene všetkých pridružených a prepojených subjektov zaväzuje, že počas [doby platnosti dohody Arrow UK] nebude na území Spojeného kráľovstva vyrábať, predávať, ponúkať na predaj, používať alebo – po druhom dátume dodania – dovážať alebo skladovať na účely predaja alebo na akýkoľvek iný účel 1. [«]uvedený Citalopram[»] alebo 2. akýkoľvek iný Citalopram, ktorý podľa názoru spoločnosti [H. Lundbeck] porušuje jej práva [duševného vlastníctva], a – s cieľom umožniť spoločnosti [H. Lundbeck] zistiť, či môže dôjsť k porušeniu – poskytovať jej počas [doby platnosti dohody Arrow UK] dostatok vzoriek na účely rozboru aspoň jeden mesiac pred výrobou, dovozom, predajom alebo ponukou na predaj akéhokoľvek výrobku, ktoré by Arrow [UK] chcela vykonať, kým nebude vydané konečné a právoplatné rozhodnutie [o žalobe pre porušovanie patentov proti spoločnosti Arrow…]‘,

– v bode 1.2 tejto dohody je spomenutý súhlas spoločnosti Arrow UK s tým, že jej záväzky uvedené v bode 1.1 dohody Arrow UK budú prebraté do uznesenia, o vydanie ktorého prípadne [H. Lundbeck] požiada príslušný súd Spojeného kráľovstva,

– v bode 2.1 tejto dohody sa uvádza, že [H. Lundbeck] podá žalobu pre porušovanie patentov proti spoločnosti Arrow čo najskôr a v každom prípade do 31. marca 2002,

– bod 2.2 tejto dohody stanovuje, že vzhľadom na záväzky uvedené v bode 1.1 dohody Arrow UK a na to, že Arrow UK nepožiada o ‚cross-undertaking in damages‘ (sumu, ktorú by [H. Lundbeck] podľa anglického práva musela zložiť na účet súdu, ak by podala návrh na

nariadenie predbežného opatrenia v konaní o žalobe pre porušovanie patentov proti spoločnosti Arrow), [H. Lundbeck] zaplatí spoločnosti Arrow UK v štyroch splátkach 5 miliónov GBP, pričom táto suma bola podľa bodu 2.1 prvého dodatku k dohode Arrow UK neskôr zvýšená o 450 000 GBP a na základe bodov 2.1 a 3 druhého dodatku k tejto dohode o 1,350 milióna GBP,

– v bode 2.3 tejto dohody sa uvádza, že v prípade, ak by sa v konečnom rozhodnutí v konaní o žalobe pre porušovanie patentov proti spoločnosti Arrow konštatovalo, že Arrow UK neporušila práva duševného vlastníctva spoločnosti [H. Lundbeck], suma uvedená v bode 2.2 tejto dohody by predstavovala úplné a konečné odškodnenie, ktoré by Arrow UK mohla získať od spoločnosti [H. Lundbeck] za straty, ktoré by jej vznikli z dôvodu záväzkov vyplývajúcich z bodu 1.1 dohody Arrow UK,

– bod 3.4 dohody stanovuje, že Arrow UK odovzdá spoločnosti [H. Lundbeck] svoje zásoby ‚uvedeného Citalopramu' v dvoch fázach, pričom prvá z nich, ktorá sa týkala približne 3,975 milióna balených tabliet, sa mala uskutočniť do 6. februára 2002 a druhá, ktorá sa týkala približne 1,1 milióna tabliet v hromadných baleniach, sa mala uskutočniť do 15. februára 2002.

36 Okrem toho je potrebné spresniť, že 6. februára 2002 bolo na návrh spoločnosti [H. Lundbeck] vydané uznesenie uvedené v bode 1.2 dohody Arrow UK…

37 Druhá dohoda, ktorá sa týkala územia Dánska, bola uzatvorená 3. júna 2002 medzi spoločnosťami [H. Lundbeck] a Arrow Group (ďalej len ‚dánska dohoda Arrow').

38 Dánska dohoda Arrow bola uzatvorená na dobu od 3. júna 2002, keď bola podpísaná, do 1. apríla 2003 alebo – ak by bolo vydané skôr – do dňa vydania právoplatného súdneho rozhodnutia o žalobe pre porušovanie patentov proti spoločnosti Arrow. Keďže také rozhodnutie nebolo vydané, uvedená dohoda platila od 3. júna 2002 do 1. apríla 2003…

39 Pokiaľ ide o obsah dánskej dohody Arrow, je potrebné poukázať na to, že:

– prvé, tretie a piate až deviate odôvodnenie jej preambuly zodpovedajú v podstate prvému, štvrtému a šiestemu až ôsmemu odôvodneniu preambuly Arrow UK, pričom treba spresniť, že v deviatom odôvodnení preambuly dánskej dohody Arrow sa spomína uznesenie [uvedené v bode 1.2 dohody Arrow UK],

– bod 1.1 tejto dohody stanovuje, že ‚Arrow [Group] súhlasí s tým, že zruší a ukončí akýkoľvek dovoz, výrobu, produkciu, predaj alebo iné uvádzanie na trh výrobkov obsahujúcich Citalopram, ktorý podľa spoločnosti [H. Lundbeck] porušuje jej práva duševného vlastníctva, na území [Dánska] počas doby platnosti [dánskej dohody Arrow]',

– v bode 2.1 tejto dohody sa uvádza, že ako kompenzáciu za záväzky prijaté spoločnosťou Arrow Group [H. Lundbeck] zaplatí tejto spoločnosti sumu 500 000 amerických dolárov (USD),

– bod 2.2 tejto dohody stanovuje, že v prípade, ak by sa v konečnom rozhodnutí v konaní o žalobe pre porušovanie patentov proti spoločnosti Arrow konštatovalo, že Arrow Group neporušila práva duševného vlastníctva spoločnosti [H. Lundbeck], suma uvedená v bode 2.1 tejto dohody by predstavovala úplné a konečné odškodnenie, ktoré by Arrow

Group mohla získať od spoločnosti [H. Lundbeck] za straty, ktoré by jej vznikli z dôvodu záväzkov vyplývajúcich z bodu 1.1 dánskej dohody Arrow,

– v bode 3.1 tejto dohody sa ďalej uvádza, že [H. Lundbeck] odkúpi zásoby citalopramu spoločnosti Arrow Group, ktoré tvorí približne jeden milión tabliet, za cenu 147 000 USD.

C – Dohoda so spoločnosťou Alpharma

40 [H. Lundbeck] podpísala 22. februára 2002 dohodu so spoločnosťou Alpharma (ďalej len ‚dohoda Alpharma') na obdobie od tohto dátumu do 30. júna 2003…

41 Alpharma v januári 2002 pred uzatvorením tejto dohody odkúpila od spoločnosti Alfred E. Tiefenbacher GmbH & Co.… zásoby tabliet obsahujúcich generický citalopram vyvinutý na základe ÚFL citalopram, ktoré vyrobila indická spoločnosť Cipla pomocou vlastných postupov…, a objednala si ďalšie dodávky.

42 V súvislosti s preambulou dohody Alpharma je potrebné poukázať najmä na to, že:

– v prvom odôvodnení sa uvádza, že ‚[H. Lundbeck] je majiteľkou práv duševného vlastníctva, ktoré zahŕňajú najmä patenty týkajúce sa výroby ÚFL «Citalopram» [tento výraz sa uvádza v celom znení dohody s veľkým začiatočným písmenom], vrátane patentov uvedených v prílohe A' tejto dohody…,

– druhé odôvodnenie stanovuje, že [H. Lundbeck] vyrába a predáva farmaceutické výrobky obsahujúce ‚Citalopram' vo všetkých členských štátoch, ako aj v Nórsku a vo Švajčiarsku, pričom tieto krajiny ako celok sú vymedzené ako ‚Územie',

– v treťom a štvrtom odôvodnení je spomenuté, že Alpharma predávala alebo nakupovala farmaceutické výrobky obsahujúce ‚Citalopram' na ‚Území', a to bez súhlasu spoločnosti [H. Lundbeck],

– v piatom a šiestom odôvodnenia sa uvádza, že [H. Lundbeck] podrobila výrobky spoločnosti Alpharma laboratórnym testom, na základe ktorých dospela k opodstatnenému presvedčeniu, že výrobné metódy použité pri výrobe týchto výrobkov porušujú jej práva duševného vlastníctva,

– v siedmom odôvodnení je uvedené, že [H. Lundbeck] podala 31. januára 2002, na súde Spojeného kráľovstva žalobu (ďalej len ‚žaloba pre porušovanie patentov proti spoločnosti Alpharma'), ktorou sa domáhala, aby súd zakázal ‚spoločnosti Alpharma predaj výrobkov obsahujúcich Citalopram pre porušenie práv duševného vlastníctva spoločnosti [H. Lundbeck]',

– v ôsmom odôvodnení sa uvádza, že Alpharma uznáva, že konštatovania spoločnosti [H. Lundbeck] sú správne, a zaväzuje sa neuvádzať ‚také výrobky' na trh,

– v deviatom a desiatom odôvodnení je uvedené, že [H. Lundbeck]:

– ‚súhlasí s tým, že vyplatí spoločnosti Alpharma odškodnenie s cieľom vyhnúť sa patentovému sporu‘, ktorého výsledok nemožno s úplnou istotou predvídať a ktorý by bol nákladný a časovo náročný,

– ‚v záujme urovnania sporu súhlasí s tým, že odkúpi od spoločnosti Alpharma celé jej zásoby výrobkov obsahujúcich Citalopram a vyplatí jej odškodnenie za tieto výrobky‘.

43 Pokiaľ ide o samotné znenie dohody Alpharma, je potrebné poukázať najmä na to, že:

– bod 1.1 stanovuje, že Alpharma a jej dcérske spoločnosti ‚zrušia, zastavia a upustia od akéhokoľvek dovozu,… výroby… alebo predaja farmaceutických výrobkov obsahujúcich Citalopram na Území… počas [relevantného obdobia]‘ a že [H. Lundbeck] vezme späť žalobu pre porušovanie patentov proti spoločnosti Alpharma,

– ten istý bod spresňuje, že sa nevzťahuje na escitalopram,

– bod 1.2 stanovuje, že ‚v prípade akéhokoľvek porušenia povinnosti stanovenej v [bode 1.1] alebo na žiadosť spoločnosti [H. Lundbeck] sa Alpharma… dobrovoľne podrobí predbežnému opatreniu, ktoré vydá ktorýkoľvek príslušný súd v ktorejkoľvek krajine Územia‘, a že Lundbeck je oprávnená podať návrh na vydanie takého opatrenia bez zloženia akejkoľvek zábezpeky,

– bod 1.3 spresňuje, že ako kompenzáciu za záväzky stanovené v tejto dohode a s cieľom vyhnúť sa nákladom a dĺžke trvania sporu vyplatí [H. Lundbeck] spoločnosti Alpharma sumu 12 miliónov USD, z toho 11 miliónov za výrobky spoločnosti Alpharma obsahujúce ‚Citalopram‘, v troch splátkach vo výške 4 miliónov USD, ktoré budú zaplatené 31. marca 2002, 31. decembra 2002 a 30. júna 2003,

– bod 2.2 stanovuje, že Alpharma do 31. marca 2002 odovzdá spoločnosti [H. Lundbeck] celé zásoby výrobkov obsahujúcich ‚Citalopram‘, ktoré bude mať k tomuto dátumu k dispozícii, a to 9,4 milióna tabliet, ktoré už mala k dispozícii pri uzatvorení dohody Alpharma, a 16 miliónov tabliet, ktoré si objednala.

44 Príloha A [dohody Alpharma] obsahuje zoznam 28 prihlášok týkajúcich sa práv duševného vlastníctva, ktoré [H. Lundbeck] podala pred podpísaním [tejto dohody], vrátane deviatich prihlášok, ktoré v tom čase už boli schválené. Tieto práva duševného vlastníctva sa týkali postupov na výrobu ÚFL citalopram, na ktoré sa vzťahovali [patent] na kryštalizáciu a [patent na] filmovú destiláciu.

45 Okrem toho je potrebné spresniť, že súd Spojeného kráľovstva vydal 2. mája 2002 uznesenie založené na súhlase, ktorým bolo konanie o žalobe pre porušovanie patentov proti spoločnosti Alpharma prerušené z dôvodu uzatvorenia dohody medzi spoločnosťou [H. Lundbeck] a okrem iného spoločnosťou Alpharma, podľa ktorého Alpharma a dcérske spoločnosti ‚zrušia, zastavia a upustia od akéhokoľvek dovozu,… výroby… alebo predaja farmaceutických výrobkov obsahujúcich citalopram vyrobený s využitím postupov, na ktoré sa vzťahujú [patent na kryštalizáciu a patent na filmovú destiláciu udelené orgánmi Spojeného kráľovstva] alebo akýkoľvek iný rovnocenný patent udelený alebo prihlásený na Relevantných územiach do 30. júna 2002, v [členských štátoch], v Nórsku a vo Švajčiarsku (ďalej len ‚Relevantné územia‘)‘…

D – Dohoda so spoločnosťou Ranbaxy

46 [H. Lundbeck] podpísala 16. júna 2002 dohodu so spoločnosťou Ranbaxy Laboratories (ďalej len ‚dohoda Ranbaxy') na 360 dní. Podľa dodatku podpísaného 19. februára 2003 (ďalej len ‚dodatok Ranbaxy') bola platnosť tejto dohody predĺžená do 31. decembra 2003. Celková doba platnosti tejto dohody teda trvala od 16. júna 2002 do 31. decembra 2003…

47 Podľa preambuly dohody Ranbaxy (ďalej len ‚preambula Ranbaxy'):

– Ranbaxy Laboratories podala v Indii dve patentové prihlášky na postupy týkajúce sa citalopramu a vyrábala lieky obsahujúce citalopram s úmyslom uviesť ich na trh, a to najmä v EHP (druhé a tretie odôvodnenie preambuly Ranbaxy, ako aj príloha A dohody Ranbaxy),

– [H. Lundbeck] podrobila tento citalopram laboratórnym testom a dospela k záveru, že používané postupy porušujú patent na amid a patent na jód [uvedený v bode 19 napadnutého rozsudku], pričom tento posledný uvedený patent ešte nebol udelený (pozri bod 19 [napadnutého rozsudku]), zatiaľ čo Ranbaxy Laboratories popierala existenciu takých porušení (piate až ôsme odôvodnenie preambuly Ranbaxy),

– [H. Lundbeck] a Ranbaxy Laboratories dospeli k dohode s cieľom vyhnúť sa patentovému sporu, ktorý by bol nákladný a časovo náročný a ktorého výsledok nemožno s úplnou istotou predvídať (deviaty odôvodnenie preambuly).

48 V dohode Ranbaxy sa okrem iného uvádza:

– ‚v súlade s podmienkami a za predpokladu uskutočnenia platieb spoločnosťou [H. Lundbeck] stanovených v [tejto dohode] si Ranbaxy Laboratories neuplatní nijaký nárok na patentovú prihlášku [uvedenú v preambule tejto dohody] alebo na akúkoľvek výrobnú metódu používanú spoločnosťou Ranbaxy Laboratories a zruší, zastaví a upustí od výroby alebo predaja farmaceutických výrobkov založených na takej prihláške alebo metóde [najmä v EHP] počas doby platnosti tejto dohody' (bod 1.1 dohody Ranbaxy a bod 1.0 dodatku Ranbaxy),

– ‚v prípade akéhokoľvek porušenia záväzku stanoveného v bode 1.1 alebo na žiadosť spoločnosti [H. Lundbeck]' sa Ranbaxy Laboratories a Ranbaxy (UK) dobrovoľne podrobia predbežnému opatreniu vydanému akýmkoľvek príslušným vnútroštátnym súdom bez toho, aby [H. Lundbeck] musela zložiť akúkoľvek zábezpeku a bez akéhokoľvek iného záväzku okrem tých, ktoré vyplývajú z tejto dohody (bod 1.2 dohody Ranbaxy),

– vzhľadom na dohodu uzatvorenú medzi zmluvnými stranami [H. Lundbeck] zaplatí spoločnosti Ranbaxy Laboratories sumu 9,5 milióna USD v splátkach počas relevantného obdobia (bod 1.3 dohody Ranbaxy a bod 2.0 dodatku Ranbaxy),

– [H. Lundbeck] predá spoločnosti Ranbaxy Laboratories alebo spoločnosti Ranbaxy (UK) tablety s citalopramom so zľavou 40 % z výrobnej ceny, aby ich tieto spoločnosti mohli predávať na trhu Spojeného kráľovstva (bod 1.3 a príloha B dohody Ranbaxy),

– [H. Lundbeck] a Ranbaxy Laboratories sa zaväzujú, že nepodajú proti sebe navzájom nijakú žalobu založenú na ktoromkoľvek z patentov uvedených vyššie v samotnej dohode (bod 1.4 dohody Ranbaxy).

IV – Kroky Komisie vo farmaceutickom odvetví a správne konanie

49 Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen (KFST, dánsky orgán na ochranu hospodárskej súťaže a spotrebiteľov) v októbri 2003 informoval Komisiu o existencii [sporných] dohôd.

50 Keďže väčšina týchto dohôd sa týkala celého EHP alebo v každom prípade ďalších členských štátov okrem Dánskeho kráľovstva, bolo dohodnuté, že Komisia preskúma ich zlučiteľnosť s právom hospodárskej súťaže, zatiaľ čo KFST sa nebude ďalej zaoberať touto otázkou.

51 V období od roku 2003 do roku 2006 Komisia vykonala inšpekcie v zmysle článku 20 ods. 4 nariadenia [č. 1/2003] v priestoroch spoločnosti [H. Lundbeck] a ďalších spoločností pôsobiacich vo farmaceutickom odvetví. Tiež zaslala spoločnosti [H. Lundbeck] a ďalšej spoločnosti žiadosti o informácie v zmysle článku 18 ods. 2 uvedeného nariadenia.

52 Dňa 15. januára 2008 Komisia prijala rozhodnutie o začatí vyšetrovania týkajúceho sa farmaceutického odvetvia v súlade s článkom 17 nariadenia č. 1/2003 (vec COMP/D2/39514). Jediný článok tohto rozhodnutia stanovoval, že vyšetrovanie, ktoré sa má uskutočniť, sa týka uvádzania inovatívnych a generických humánnych liekov na trh.

53 Dňa 8. júla 2009 vydala Komisia oznámenie, ktorého cieľom bolo zhrnúť jej vyšetrovaciu správu týkajúcu sa farmaceutického odvetvia. Toto oznámenie zahŕňalo v technickej prílohe úplné znenie uvedenej vyšetrovacej správy v podobe pracovného dokumentu Komisie, ktorý bol dostupný len v [anglickom jazyku].

54 Dňa 7. januára 2010 začala Komisia konanie vo veci formálneho zisťovania proti spoločnosti [H. Lundbeck].

55 Počas roka 2010 a prvého štvrťroka 2011 zaslala Komisia spoločnosti [H. Lundbeck] a ostatným spoločnostiam, ktoré boli účastníkmi sporných dohôd, žiadosti o informácie.

56 Dňa 24. júla 2012 začala Komisia konanie proti spoločnostiam, ktoré boli účastníkmi sporných dohôd, a zaslala im, ako aj spoločnosti [H. Lundbeck] oznámenie o výhradách.

…

60 Dňa 19. júna 2013 prijala Komisia [sporné] rozhodnutie…

V – *[Sporné] rozhodnutie*

61 V [spornom] rozhodnutí Komisia konštatovala, že sporné dohody predstavujú obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa v zmysle článku 101 ods. 1 ZFEÚ a článku 53 ods. 1 Dohody [o Európskom hospodárskom priestore z 2. mája 1992 (Ú. v. ES L 1, 1994, s. 3; Mim. vyd. 11/052, s. 3)] (článok 1 ods. 1 [sporného] rozhodnutia).

62 Obe dohody uzatvorené medzi spoločnosťami Merck (GUK) a [H. Lundbeck] boli považované za jediné a nepretržité porušenie, ktoré trvalo od 24. januára 2002 do 1. novembra 2003.

63 Ako vyplýva zo zhrnutia uvedeného v odôvodneniach 824 a 874 [sporného] rozhodnutia, Komisia vychádzala v tejto súvislosti najmä z nasledujúcich skutočností:

– v čase uzatvorenia dohôd boli [H. Lundbeck] a Merck (GUK) prinajmenšom potenciálnymi konkurentmi v Spojenom kráľovstve a v EHP a pred druhým predĺžením platnosti dohody GUK vzťahujúcej sa na Spojené kráľovstvo boli skutočnými konkurentmi v Spojenom kráľovstve,

– [H. Lundbeck] uskutočnila podľa týchto dohôd prevod značnej hodnoty v prospech spoločnosti Merck (GUK),

– tento prevod hodnoty bol spojený s tým, že Merck (GUK) súhlasila s obmedzeniami vstupu na trh obsiahnutým v uvedených dohodách, najmä s jej záväzkom nepredávať [ÚFL citalopram vyrábaný spoločnosťou Natco Pharma] alebo akýkoľvek iný generický citalopram v Spojenom kráľovstve a v EHP počas relevantnej doby platnosti týchto dohôd,

– tento prevod hodnoty zodpovedal približne predpokladaným výnosom, ktoré by Merck (GUK) dosiahla, ak by úspešne vstúpila na trh,

– [H. Lundbeck] by nemohla dosiahnuť také obmedzenia uplatnením svojich patentov [na výrobný postup], keďže záväzky, ktoré vyplývali spoločnosti Merck (GUK) z týchto dohôd, prekračovali rámec práv priznaných majiteľom patentov [na výrobný postup],

– tieto dohody nestanovovali nijaký záväzok spoločnosti [H. Lundbeck] nepodať žaloby pre porušovanie patentov proti spoločnosti Merck (GUK) v prípade, ak by táto spoločnosť vstúpila na trh s generickým citalopramom po uplynutí doby platnosti týchto dohôd.

64 Obe dohody uzatvorené medzi spoločnosťami Arrow a [H. Lundbeck] boli považované za jediné a nepretržité porušenie, ktoré trvalo od 24. januára 2002 do 20. októbra 2003.

65 Ako vyplýva zo zhrnutia uvedeného v odôvodneniach 962 a 1013 [sporného] rozhodnutia, ktoré sa týkajú dohody Arrow UK a dánskej dohody Arrow, Komisia vychádzala najmä z nasledujúcich skutočností:

– v čase uzatvorenia týchto dohôd boli [H. Lundbeck] a Arrow prinajmenšom potenciálnymi konkurentmi v Spojenom kráľovstve a Dánsku,

– [H. Lundbeck] uskutočnila podľa týchto dohôd prevod značnej hodnoty v prospech spoločnosti Arrow,

– tento prevod hodnoty bol spojený s tým, že Arrow súhlasila s obmedzeniami svojho vstupu na trh s citalopramom v Spojenom kráľovstve a Dánsku obsiahnutými v uvedených dohodách, najmä so záväzkom spoločnosti Arrow nepredávať generický citalopram, ktorý podľa názoru spoločnosti [H. Lundbeck] porušoval jej patenty, a to počas doby platnosti týchto dohôd,

– tento prevod hodnoty zodpovedal v podstate výnosom, ktoré by Arrow mohla získať, ak by úspešne vstúpila na trh,

– [H. Lundbeck] by nemohla dosiahnuť také obmedzenia uplatnením svojich nových patentov, keďže záväzky, ktoré vyplývali spoločnosti Arrow z týchto dohôd, prekračovali rámec práv priznaných majiteľom patentov [na výrobný postup],

– tieto dohody nestanovovali nijaký záväzok spoločnosti [H. Lundbeck] nepodať žaloby pre porušovanie patentov proti spoločnosti Arrow v prípade, ak by táto spoločnosť po uplynutí doby platnosti jednej z týchto dohôd vstúpila na trh Spojeného kráľovstva alebo Dánska s generickým citalopramom.

66 Pokiaľ ide o dohodu Alpharma, ako vyplýva zo zhrnutia uvedeného v odôvodnení 1087 [sporného] rozhodnutia, Komisia vychádzala najmä z nasledujúcich skutočností:

– v čase uzatvorenia tejto dohody boli [H. Lundbeck] a Alpharma prinajmenšom potenciálnymi konkurentmi vo viacerých krajinách EHP,

– [H. Lundbeck] uskutočnila podľa tejto dohody prevod značnej hodnoty v prospech spoločnosti Alpharma,

– tento prevod hodnoty bol spojený s tým, že Alpharma súhlasila s obmedzeniami svojho vstupu na trh obsiahnutými v uvedenej dohode, najmä so záväzkom spoločnosti Alpharma nepredávať nijaký generický citalopram v EHP počas relevantného obdobia,

– tento prevod hodnoty zodpovedal v podstate výnosom, ktoré by Alpharma mohla dosiahnuť, ak by úspešne vstúpila na trh,

– [H. Lundbeck] by nemohla dosiahnuť také obmedzenia uplatnením [patentu] na kryštalizáciu a [patentu na] filmovú destiláciu, keďže záväzky, ktoré vyplývali spoločnosti Alpharma z tejto dohody, prekračovali rámec práv priznaných majiteľom patentov [na výrobný postup],

– dohoda nestanovovala záväzok spoločnosti [H. Lundbeck] nepodať žaloby pre porušovanie patentov proti spoločnosti Alpharma v prípade, ak by táto spoločnosť vstúpila na trh s generickým citalopramom po uplynutí doby platnosti tejto dohody.

67 Pokiaľ ide o dohodu Ranbaxy, ako vyplýva zo zhrnutia uvedeného v odôvodnení 1174 [sporného] rozhodnutia, Komisia vychádzala najmä z nasledujúcich skutočností:

– v čase uzatvorenia tejto dohody boli [H. Lundbeck] a Ranbaxy prinajmenšom potenciálnymi konkurentmi v rámci EHP,

– [H. Lundbeck] uskutočnila podľa tejto dohody prevod značnej hodnoty v prospech spoločnosti Ranbaxy,

– tento prevod hodnoty bol spojený s tým, že Ranbaxy súhlasila s obmedzeniami svojho vstupu na trh obsiahnutými v uvedenej dohode, najmä so záväzkom spoločnosti Ranbaxy nevyrábať a nepredávať svoj citalopram v EHP počas relevantného obdobia, či už prostredníctvom vlastných dcérskych spoločností, alebo prostredníctvom tretích osôb,

– tento prevod hodnoty podstatne prekračoval výnosy, ktoré by Ranbaxy mohla dosiahnuť predajom generického citalopramu, ktorý dovtedy vyrobila,

– [H. Lundbeck] by nemohla dosiahnuť také obmedzenia uplatnením svojich patentov [na výrobný postup], keďže záväzky, ktoré vyplývali spoločnosti Ranbaxy z tejto dohody, prekračovali rámec práv priznaných majiteľom patentov [na výrobný postup],

– dohoda nestanovovala nijaký záväzok spoločnosti [H. Lundbeck] nepodať žaloby pre porušovanie patentov proti spoločnosti Ranbaxy v prípade, ak by táto spoločnosť vstúpila na trh so svojím generickým citalopramom po uplynutí doby platnosti [uvedenej] dohody.

68 Komisia tiež uložila pokuty všetkým účastníkom sporných dohôd. Na tento účel použila [usmernenia k metóde stanovenia pokút z roku 2006]. V prípade spoločnosti [H. Lundbeck] sa Komisia riadila všeobecnou metodikou opísanou v [usmerneniach k metóde stanovenia pokút z roku 2006], ktorá je založená na hodnote predaja príslušného výrobku, ktorý dosiahol každý účastník kartelovej dohody (odôvodnenia 1316 až 1358 [sporného] rozhodnutia). Naopak v prípade ostatných účastníkov sporných dohôd, teda [výrobcov] generických liekov, využila možnosť odchýliť sa od tejto metodiky vzhľadom na konkrétne okolnosti danej veci v súvislosti s týmito účastníkmi stanovenú v bode 37 uvedených usmernení (odôvodnenie 1359 [sporného] rozhodnutia).

69 Pokiaľ ide teda o iných účastníkov sporných dohôd, než je [H. Lundbeck], Komisia konštatovala, že na účely stanovenia základnej sumy pokuty a zabezpečenia dostatočne odstrašujúceho účinku pokuty je namieste vziať do úvahy hodnotu súm, ktoré na nich [H. Lundbeck] previedla podľa týchto dohôd, a to bez rozlišovania porušení podľa ich povahy alebo geografického rozsahu alebo podľa podielov dotknutých podnikov na trhu, pričom Komisia sa v [spornom] rozhodnutí zaoberala týmito faktormi len pre úplnosť (odôvodnenie 1361 [sporného] rozhodnutia).

70 V prípade spoločnosti [H. Lundbeck] naopak Komisia uplatnila všeobecnú metódu opísanú v [usmerneniach k metóde stanovenia pokút z roku 2006], pričom vychádzala z hodnoty predaja na relevantnom trhu. Vzhľadom na to, že predaj citalopramu spoločnosti [H. Lundbeck] počas doby platnosti sporných dohôd značne klesol a tieto dohody sa nevzťahovali na celý účtovný rok, Komisia vypočítala priemernú hodnotu predaja. Na tento účel najprv vypočítala mesačnú priemernú hodnotu predaja citalopramu spoločnosťou [H. Lundbeck] počas doby platnosti každej zo sporných dohôd a potom vynásobila túto hodnotu dvanástimi (odôvodnenie 1326 a poznámka pod čiarou č. 2215 [sporného] rozhodnutia).

71 Komisia navyše uložila spoločnosti [H. Lundbeck] štyri samostatné pokuty, keďže sa domnievala, že šesť sporných dohôd spôsobilo štyri rôzne porušenia, lebo obe dohody medzi spoločnosťami [H. Lundbeck] a Merck (GUK) spôsobili jediné a nepretržité porušenie, tak ako obe dohody medzi spoločnosťami [H. Lundbeck] a Arrow. Aby však Komisia nedospela k neprimeranej pokute, uplatnila záporný korekčný koeficient vzhľadom na okolnosti prípadu založený na metóde odrážajúcej geografické a časové prelínanie jednotlivých porušení (odôvodnenie 1329 [sporného] rozhodnutia). Z tejto metódy vyplynulo zníženie o 15 % za každé porušenie, v prípade ktorého bolo zistené prelínanie (poznámka pod čiarou č. 2218 [sporného] rozhodnutia).

72 Vzhľadom na závažnosť zistených porušení, ktoré Komisia kvalifikovala ako ‚závažné', lebo [sporné dohody] zahŕňali vylúčenie z trhu, veľký podiel spoločnosti [H. Lundbeck] na trhu, pokiaľ ide o výrobky, ktorých sa týkali tieto porušenia, veľmi veľký geografický dosah sporných dohôd a skutočnosť, že všetky tieto dohody boli vykonané, Komisia konštatovala, že časť hodnoty predaja, ktorú treba zohľadniť, sa má stanoviť na 11 % v prípade porušení, ktorých geografický dosah sa vzťahoval na celý EHP, a na 10 % v prípade ostatných porušení (odôvodnenia 1331 a 1332 [sporného] rozhodnutia).

73 Komisia uplatnila na túto sumu násobný koeficient s cieľom zohľadniť dĺžku trvania porušení (odôvodnenia 1334 až 1337 [sporného] rozhodnutia) a dodatočnú sumu vo výške 10 % za prvé spáchané porušenie, teda porušenie týkajúce sa dohôd uzatvorených so spoločnosťou Arrow, na základe bodu 25 [usmernení k metóde stanovenia pokút z roku 2006] s cieľom zabezpečiť dostatočne odstrašujúci účinok pokút uložených [spoločnostiam H. Lundbeck a Lundbeck Ltd] (odôvodnenie 1340 [sporného] rozhodnutia).

74 Vzhľadom na celkovú dĺžku trvania vyšetrovania však Komisia znížila pokuty uložené všetkým adresátom [sporného] rozhodnutia o 10 % (odôvodnenia 1349 a 1380 [sporného] rozhodnutia).

75 Na základe týchto úvah a vzhľadom na to, že dohodu GUK vzťahujúcu sa na Spojené kráľovstvo podpísala Lundbeck Ltd, Komisia uložila spoločnosti [H. Lundbeck] celkovú pokutu vo výške 93 766 000 eur, za ktorú do výšky 5 306 000 eur zodpovedala spoločne a nerozdielne so spoločnosťou Lundbeck Ltd a ktorá sa skladala z nasledujúcich súm (odôvodnenia 1238, 1358 a článok 2 [sporného] rozhodnutia):

– 19 893 000 eur za dohody uzatvorené so spoločnosťou Merck (GUK), z toho 5 306 000 eur spoločne a nerozdielne so spoločnosťou Lundbeck Ltd,

– 12 951 000 eur za dohody uzatvorené so spoločnosťou Arrow,

– 31 968 000 eur za dohodu uzatvorenú so spoločnosťou Alpharma,

– 28 954 000 eur za dohodu uzatvorenú so spoločnosťou Ranbaxy.“

Konanie na Všeobecnom súde a napadnutý rozsudok

7 Podaním doručeným do kancelárie Všeobecného súdu 30. augusta 2013 podali H. Lundbeck a Lundbeck Ltd (ďalej spoločne len „Lundbeck“) žalobu, ktorou sa domáhali čiastočného zrušenia sporného rozhodnutia a zníženia pokút, ktoré im uložila Komisia.

8 Lundbeck na podporu svojej žaloby uviedla desať žalobných dôvodov, pričom v rámci tohto odvolania je napadnuté iba zamietnutie prvého až šiesteho, deviateho a desiateho žalobného dôvodu. Prvým žalobným dôvodom Lundbeck spochybnila tvrdenie uvedené v spornom rozhodnutí, podľa ktorého výrobcovia generických liekov a Lundbeck boli v čase uzatvorenia sporných dohôd aspoň potenciálnymi konkurentmi. Druhý až šiesty žalobný dôvod boli v podstate založené na porušení článku 101 ods. 1 ZFEÚ z dôvodu, že Komisia kvalifikovala sporné dohody ako „obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa“. V deviatom a desiatom žalobnom dôvode Lundbeck subsidiárne spochybnila pokuty, ktoré jej boli uložené, a ďalej subsidiárne aj výpočet výšky týchto pokút.

9 Všeobecný súd napadnutým rozsudkom túto žalobu zamietol v celom rozsahu.

Konanie na Súdnom dvore

10 Návrhom podaným do kancelárie Všeobecného súdu 18. novembra 2016 Lundbeck podala prejednávané odvolanie.

11 Podaním doručeným do kancelárie Súdneho dvora 24. novembra 2016 Lundbeck požiadala Súdny dvor, aby vo vzťahu k European Federation of Pharmaceutical Industries and Associations (EFPIA), vedľajšiemu účastníkovi v prvostupňovom konaní, uplatnil na dôverné znenie sporného rozhodnutia rovnaké dôverné zaobchádzanie, aké v prípade toho istého rozhodnutia uplatnil Všeobecný súd v rámci veci T-472/13 (Lundbeck/Komisia). Uznesením z 13. decembra 2016, Lundbeck/Komisia (C-591/16 P, neuverejnené, EU:C:2016:967), predseda Súdneho dvora tomuto návrhu vyhovel. EFPIA tak bolo doručené iba nedôverné znenie sporného rozhodnutia.

12 Podaním doručeným do kancelárie Súdneho dvora 10. marca 2017 Spojené kráľovstvo podalo návrh na vstup do tohto konania ako vedľajší účastník konania na podporu návrhov Komisie. Uznesením z 5. júla 2017, Lundbeck/Komisia (C-591/16 P, neuverejnené, EU:C:2017:532), predseda Súdneho dvora tomuto návrhu vyhovel. Na žiadosť spoločnosti Lundbeck však predseda Súdneho dvora uplatnil vo vzťahu k tomuto členskému štátu dôverné zaobchádzanie s dôverným znením sporného rozhodnutia, pričom uvedenému členskému štátu bolo doručené len jeho nedôverné znenie.

13 V nadväznosti na žiadosť spoločnosti Lundbeck zo 17. marca 2017 predseda Súdneho dvora povolil tejto spoločnosti podať repliku.

14 Podaním doručeným do kancelárie Súdneho dvora 16. mája 2017 Komisia požiadala o predĺženej lehoty na predloženie svojej dupliky. Rozhodnutím zo 17. mája 2017 predseda Súdneho dvora vyhovel tomuto návrhu.

15 Podaním doručeným do kancelárie Súdneho dvora 24. júla 2017 Spojené kráľovstvo požiadalo o predĺženie lehoty na predloženie svojho vyjadrenia vedľajšieho účastníka konania. Rozhodnutím predsedu Súdneho dvora z 26. júla 2017 sa tejto žiadosti vyhovelo.

16 Podaniami doručenými do kancelárie Súdneho dvora 28. júla 2017 Spojené kráľovstvo podalo návrh na vstup do konania ako vedľajší účastník na podporu návrhov Komisie aj vo veciach C-586/16 P [Sun Pharmaceutical Industries a Ranbaxy (UK)/Komisia], C-588/16 P [Generics (UK)/Komisia], C-601/16 P (Arrow Group a Arrow Generics/Komisia), C-611/16 P (Xellia Pharmaceuticals a Alpharma/Komisia) a C-614/16 P (Merck/Komisia), uvedených v bode 5 tohto rozsudku. Uzneseniami z 25. októbra 2017, Sun Pharmaceutical Industries a Ranbaxy (UK)/Komisia (C-586/16 P, neuverejnené, EU:C:2017:831), Generics (UK)/Komisia (C-588/16 P, neuverejnené, EU:C:2017:829), Arrow Group a Arrow Generics/Komisia (C-601/16 P, neuverejnené, EU:C:2017:826), Xellia Pharmaceuticals a Alpharma/Komisia (C-611/16 P, neuverejnené, EU:C:2017:825), a z 25. októbra 2017, Merck/Komisia (C-614/16 P, neuverejnené, EU:C:2017:828), predseda Súdneho dvora vyhovel týmto návrhom. Vzhľadom najmä na uznesenie predsedu Súdneho dvora z 5. júla 2017, Lundbeck/Komisia (C-591/16 P, neuverejnené, EU:C:2017:532), však predseda Súdneho dvora uplatnil vo vzťahu k tomuto členskému štátu, pokiaľ ide o všetky tieto veci, dôverné zaobchádzanie, a to najmä s dôverným znením sporného rozhodnutia, pričom iba nedôverné znenie tohto rozhodnutia bolo doručené Spojenému kráľovstvu.

17 Po podaní duplík EFPIA a Komisie, ako aj po tom, čo Lundbeck, EFPIA a Komisia predložili svoje vyjadrenie k vyjadreniu vedľajšieho účastníka konania, ktoré predložilo Spojené kráľovstvo, bola písomná časť konania v prejednávanej veci skončená 13. novembra 2017.

18 Rozhodnutím Súdneho dvora z 27. novembra 2018 bola prejednávaná vec pridelená štvrtej komore na rozhodnutie po spoločnom pojednávaní týkajúcom sa prejednávanej veci a vecí C-586/16 P [Sun Pharmaceutical Industries a Ranbaxy (UK)/Komisia], C-588/16 P [Generics (UK)/Komisia], C-601/16 P (Arrow Group a Arrow Generics/Komisia), C-611/16 P (Xellia Pharmaceuticals a Alpharma/Komisia), a C-614/16 P (Merck/Komisia), spolu s predneseným návrhov.

19 Na základe článku 61 ods. 2 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora Súdny dvor zaslal účastníkom konania 29. novembra 2018 sériu písomných otázok na účely ústnych odpovedí počas pojednávania, ako aj predbežný plán pojednávania s podrobnosťami o jeho priebehu. Po pripomienkach účastníkov konania im bol 22. januára 2019 predložený konečný plán pojednávania.

20 Spoločné pojednávanie týkajúce sa prejednávanej veci a vecí uvedených v bode 18 tohto rozsudku sa konalo 24. januára 2019.

21 Dňa 6. februára 2020 generálna advokátka položila účastníkom konania na základe článku 62 rokovacieho poriadku otázku, na ktorú mali písomne odpovedať (ďalej len „otázka na písomné zodpovedanie zo 6. februára 2020“) a ktorou ich vyzvala, aby zaujali stanovisko k prípadnému vplyvu rozsudku z 30. januára 2020, Generics (UK) a i. (C-307/18, EU:C:2020:52), na odvolacie dôvody uvedené v prejednávanej veci, ktoré sa týkajú existencie potenciálnej hospodárskej súťaže medzi spoločnosťou Lundbeck a výrobcami generických liekov, ako aj kvalifikácie dohôd uzatvorených medzi spoločnosťou Lundbeck a týmito výrobcami ako „obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa“. Odpovede na túto otázku boli Súdnemu dvoru doručené 6. marca 2020.

Návrhy účastníkov konania na Súdnom dvore

22 Svojím odvolaním Lundbeck navrhuje, aby Súdny dvor:

– zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu alebo čiastočne,

– zrušil sporné rozhodnutie v rozsahu, v akom sa jej týka, alebo subsidiárne zrušil pokuty, ktoré jej boli uložené podľa tohto rozhodnutia, alebo alternatívne podstatne znížil výšku uvedených pokút,

– uložil Komisii povinnosť nahradiť trovy konania a iné výdavky, ktoré Lundbeck vynaložila v tomto konaní o odvolaní a v súvislosti s konaním pred Všeobecným súdom,

– v prípade potreby vrátil vec Všeobecnému súdu na rozhodnutie v súlade s rozsudkom Súdneho dvora a

– prijal akékoľvek ďalšie opatrenie, ktoré bude považovať za vhodné.

23 Komisia navrhuje, aby Súdny dvor:

– zamietol odvolanie v celom rozsahu a

– uložil spoločnosti Lundbeck povinnosť nahradiť trovy konania.

24 EFPIA navrhuje, aby Súdny dvor:

– vyhovel odvolaniu v celom rozsahu alebo čiastočne,

– v prípade potreby vrátil vec Všeobecnému súdu na rozhodnutie v súlade s rozsudkom Súdneho dvora a

– uložil Komisii povinnosť nahradiť trovy konania, ktoré EFPIA vynaložila v tomto konaní o odvolaní a v súvislosti s konaním pred Všeobecným súdom.

25 Spojené kráľovstvo navrhuje, aby Súdny dvor zamietol odvolanie v celom rozsahu.

O odvolaní

26 Lundbeck na podporu svojho odvolania uvádza šesť odvolacích dôvodov.

27 Lundbeck svojím prvým odvolacím dôvodom Všeobecnému súdu vytýka, že sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia tým, že potvrdil záver Komisie, podľa ktorého sa sporné dohody posudzujú ako „obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa“, aj keď patria do pôsobnosti nových patentov spoločnosti Lundbeck na výrobný postup.

28 Lundbeck svojím druhým odvolacím dôvodom Všeobecnému súdu vytýka, že sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia tým, že neuplatnil vhodné právne kritérium na určenie, či päť zo šiestich sporných dohôd – konkrétne dohoda GUK vzťahujúca sa na EHP, dohoda Arrow UK, dánska dohoda Arrow, dohoda Alpharma a dohoda Ranbaxy – obsahovalo obmedzenia, ktoré nepatrili do rámca pôsobnosti jej nových patentov na výrobný postup, a to vzhľadom na neexistenciu dôkazu o zhode vôle medzi účastníkmi týchto dohôd.

29 V rámci svojho tretieho odvolacieho dôvodu Lundbeck tvrdí, že hoci Všeobecný súd oprávnene konštatoval, že prinajmenšom päť zo šiestich sporných dohôd nepatrí do rámca pôsobnosti nových patentov spoločnosti Lundbeck na výrobný postup, dospel k nesprávnemu záveru, podľa ktorého tieto dohody obmedzovali hospodársku súťaž z hľadiska cieľa.

30 Vo svojom štvrtom odvolacom dôvode Lundbeck tvrdí, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, zjavne nesprávneho posúdenia dôkazov a protirečil si, keď potvrdil konštatovanie Komisie, podľa ktorého Lundbeck a výrobcovia generických liekov boli v čase uzatvorenia sporných dohôd skutočnými alebo potenciálnymi konkurentmi bez ohľadu na to, či výrobky výrobcov generických liekov porušovali nové patenty spoločnosti Lundbeck na výrobný postup.

31 Svojím piatym odvolacím dôvodom Lundbeck Všeobecnému súdu vytýka, že nesprávne potvrdil pokuty, ktoré jej uložila Komisia.

32 Vo svojom šiestom odvolacom dôvode Lundbeck subsidiárne tvrdí, že to, že Všeobecný súd potvrdil spôsob výpočtu pokút, ktoré jej uložila Komisia, je z právneho hľadiska nesprávne a nedostatočne odôvodnené.

33 Najprv treba preskúmať štvrtý odvolací dôvod, potom spoločne prvý až tretí odvolací dôvod a napokon piaty a šiesty odvolací dôvod.

O štvrtom odvolacom dôvode

O relevantných bodoch napadnutého rozsudku

34 Lundbeck v rámci prvého dôvodu svojej žaloby o neplatnosť tvrdila, že Komisia sa dopustila viacerých nesprávnych právnych posúdení a nesprávnych posúdení, keď konštatovala, že výrobcovia generických liekov, ktorí uzavreli sporné dohody, boli v čase uzatvorenia týchto dohôd aspoň potenciálnymi konkurentmi spoločnosti Lundbeck.

35 Tento žalobný dôvod bol rozdelený na deväť častí, ktoré Všeobecný súd zamietol všetky ako nedôvodné.

36 V prvom rade, pokiaľ ide o prvú až piatu časť prvého žalobného dôvodu, Všeobecný súd v bodoch 117 až 133, ako aj v bodoch 157 až 167 napadnutého rozsudku odmietol vyhovieť argumentácii spoločnosti Lundbeck, podľa ktorej jednak uvedenie generických liekov porušujúcich práva duševného vlastníctva tretích osôb na trh nie je prejavom potenciálnej hospodárskej súťaže podľa článku 101 ZFEÚ a jednak spochybnenie platného patentu nepredstavuje skutočnú a konkrétnu možnosť vstupu na trh.

37 Všeobecný súd uviedol, že konštatovanie potenciálnej hospodárskej súťaže medzi spoločnosťou Lundbeck a výrobcami generických liekov bolo preukázané, keďže títo výrobcovia mali skutočné a konkrétne možnosti, ako aj schopnosť vstúpiť na trh vzhľadom na rôzne skutočnosti zohľadnené Komisiou a rozhodnutie spoločnosti Lundbeck zaplatiť týmto výrobcom značné sumy, aby počas platnosti sporných dohôd nevstúpili na trh.

38 V tejto súvislosti Všeobecný súd najmä v bodoch 124 a 195 napadnutého rozsudku usúdil, že Komisia sa nedopustila nesprávneho posúdenia, keď konštatovala, že nové patenty spoločnosti Lundbeck na výrobný postup nevyhnutne nepredstavujú neprekonateľné prekážky pre výrobcov generických liekov a že každý z týchto výrobcov disponoval alebo v dostatočne krátkej lehote mohol disponovať generickou verziou citalopramu založenou na postupoch, v súvislosti s ktorými sa v čase uzatvorenia sporných dohôd nepreukázalo, že porušujú ktorýkoľvek patent spoločnosti Lundbeck. V bode 171 tohto rozsudku tiež konštatoval, že potenciálna hospodárska súťaž zahŕňa okrem iného činnosti výrobcov generických liekov s cieľom získať povolenia na uvedenie na trh (PUT), ktoré sú nevyhnutné na prípravu ich vstupu na trh.

39 Všeobecný súd v rámci svojho posúdenia dôkazov v bodoch 126 a 254 napadnutého rozsudku zohľadnil najmä skutočnosť, že Lundbeck vedela, že patent na kryštalizáciu sa v podstate javí ako slabý a možno ho vyhlásiť za neplatný, pričom v bodoch 142 a 147 tohto rozsudku vylúčil, že konštatovanie existencie potenciálneho konkurenčného vzťahu medzi výrobcami generických liekov a spoločnosťou Lundbeck bolo založené predovšetkým na subjektívnych hodnoteniach.

40 Všeobecný súd v bodoch 134 až 148 uvedeného rozsudku tiež súhlasil s tým, že sa zohľadnia dôkazy pochádzajúce z obdobia po uzatvorení sporných dohôd, a v bode 254 toho istého rozsudku prihliadol k dôkazom preukazujúcim, že niektorí výrobcovia generických liekov, ako aj samotná Lundbeck mali v čase uzatvorenia uvedených dohôd pochybnosti o platnosti patentu na kryštalizáciu. Naproti tomu v bode 145 napadnutého rozsudku odmietol považovať najmä skutočnosť, že EPÚ v roku 2009 potvrdil zo všetkých relevantných hľadísk patent, za rozhodujúcu na účely posúdenia existencie potenciálnej hospodárskej súťaže medzi spoločnosťou Lundbeck a výrobcami generických liekov v čase uzatvorenia uvedených dohôd.

41 V druhom rade Všeobecný súd v rámci svojej odpovede na šiestu až deviatu časť prvého dôvodu žaloby o neplatnosť v súvislosti s každou zo sporných zmlúv posúdil, či dôkazy predložené Komisiou skutočne umožňovali preukázať existenciu potenciálneho konkurenčného vzťahu medzi každým z výrobcov generických liekov a spoločnosťou Lundbeck, pričom v bode 181 napadnutého rozsudku konkrétne konštatoval, že záver, ku ktorému dospela Komisia, vychádzal zo súboru faktorov zohľadňujúcich postavenie každého výrobcu generických liekov v čase uzatvorenia sporných dohôd, ako aj špecifiká farmaceutického odvetvia.

Argumentácia účastníkov konania

42 Vo svojom štvrtom odvolacom dôvode, ktorý sa skladá zo siedmich častí, Lundbeck tvrdí, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, ako aj zjavne nesprávneho posúdenia dôkazov a protirečil si, keď potvrdil konštatovanie Komisie, podľa ktorého Lundbeck a výrobcovia generických liekov boli prinajmenšom potenciálnymi konkurentmi.

43 V prvej časti tohto odvolacieho dôvodu Lundbeck tvrdí, že Všeobecný súd sa tým, že iba overil, či výrobcovia generických liekov mohli fyzicky vstúpiť na trh, dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď neuznal existenciu zákonných prekážok – a to konkrétne nových patentov na výrobný postup, ktorých je táto spoločnosť majiteľkou – ktoré bránia legálnemu vstupu týchto výrobcov na trh, čo potvrdzuje aj bod 29 usmernení týkajúcich sa dohôd o transfere technológií z roku 2014. Podľa spoločnosti Lundbeck, ktorú podporuje EFPIA, pokiaľ existujú také výlučné práva, akými sú patenty, potom z konštatovania existencie potenciálnej hospodárskej súťaže na trhu vyplýva pre Komisiu povinnosť overiť, či by v prípade neexistencie dohody, ktorú posudzuje, mal podnik skutočné a konkrétne možnosti legálne vstúpiť na uvedený trh a konkurovať etablovaným podnikom. Všeobecný súd preto nemohol – bez toho, aby nesprávne rozdelil dôkazné bremeno, a teda bez toho, aby sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia –, v bode 195 napadnutého rozsudku konštatovať, že Komisia nebola povinná preukázať, že postupy výrobcov generických liekov neporušovali nové patenty spoločnosti Lundbeck na výrobný postup. Všeobecný súd tiež nemohol – bez toho, aby porušil prezumpciu platnosti spojenú s týmito novými patentmi, a teda bez toho, aby sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia –, v bodoch 115 až 132 a 149 až 167 napadnutého rozsudku konštatovať, že hoci výrobcovia generických liekov disponovali len citalopramom chráneným novými patentmi spoločnosti Lundbeck na výrobný postup, napriek tomu boli jej potenciálnymi konkurentmi z dôvodu ich možnosti napadnúť tieto patenty.

44 V druhej časti štvrtého odvolacieho dôvodu Lundbeck tvrdí, že konštatovanie Všeobecného súdu uvedené v bode 145 napadnutého rozsudku, podľa ktorého sama Lundbeck mala pochybnosti o platnosti patentu na kryštalizáciu, vychádza zo „zjavne nesprávneho posúdenia dôkazov“, keďže je založené len na dvoch dokumentoch z 22. novembra 2002 a 29. septembra 2003, ktoré pochádzajú z obdobia po uzatvorení sporných dohôd, čo je v rozpore s tvrdením uvedeným v bode 141 napadnutého rozsudku, podľa ktorého dôkazy pochádzajúce z obdobia po uzatvorení týchto dohôd nemôžu byť rozhodujúce na účely preskúmania existencie potenciálnej hospodárskej súťaže. Okrem toho Všeobecný súd v bode 254 napadnutého rozsudku vykonal prenesenie dôkazného bremena v neprospech spoločnosti Lundbeck, keď od tejto spoločnosti vyžadoval, aby predložila dôkazy umožňujúce vysvetliť, v čom bolo jej posúdenie pravdepodobnosti, že patent na kryštalizáciu bude vyhlásený za neplatný, odlišné v období pred uzatvorením uvedených dohôd.

45 V tretej časti štvrtého odvolacieho dôvodu Lundbeck tvrdí, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď v bodoch 134 až 148 napadnutého rozsudku konštatoval, že dôkazy z obdobia po uzatvorení sporných dohôd, hoci aj objektívne, nemohli byť rozhodujúce na účely preskúmania existencie potenciálnej hospodárskej súťaže medzi spoločnosťou Lundbeck a každým z výrobcov generických liekov.

46 V rámci štvrtej až siedmej časti štvrtého odvolacieho dôvodu Lundbeck tvrdí, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď v bodoch 225, 230, 255, 270, 286 a 330 napadnutého rozsudku dospel k záveru, že Merck (GUK) bola prinajmenšom potenciálnym konkurentom spoločnosti Lundbeck v Spojenom kráľovstve a v ďalších krajinách EHP, že Arrow bola potenciálnym konkurentom spoločnosti Lundbeck v Spojenom kráľovstve a Dánsku, a napokon, že Alpharma a Ranbaxy boli potenciálnymi konkurentmi spoločnosti Lundbeck v rámci EHP, a to najmä z dôvodu, že títo výrobcovia generických liekov v čase uzatvorenia sporných dohôd nedisponovali PUT alebo rovnocenným povolením na uvedenie ich generického lieku na trh na území dotknutých štátov. Okrem toho, pokiaľ ide o spoločnosti Arrow a Alpharma, toto nesprávne právne posúdenie sprevádzalo zjavné nezohľadnenie dôkazov.

47 Komisia tvrdí, že štvrtý odvolací dôvod je neprípustný a v každom prípade nedôvodný.

Posúdenie Súdnym dvorom

48 Na úvod treba pripomenúť, že v súlade s článkom 256 ods. 1 druhým pododsekom ZFEÚ a článkom 58 prvým odsekom Štatútu Súdneho dvora Európskej únie sa odvolanie obmedzuje na právne otázky. Posúdenie rozhodujúcich skutkových okolností, ako aj hodnotenie dôkazov je vo výlučnej právomoci Všeobecného súdu. Posúdenie týchto skutkových okolností a hodnotenie týchto dôkazov teda nezakladá, s výnimkou prípadu ich skreslenia, právnu otázku, ktorá ako taká podlieha preskúmaniu Súdnym dvorom v rámci odvolacieho konania.

49 Treba však uviesť, že účelom argumentácie spoločnosti Lundbeck uvedenej v rámci druhej časti tohto odvolacieho dôvodu, podľa ktorej sa Všeobecný súd dopustil zjavne nesprávneho posúdenia, keď konštatoval, že Lundbeck mala pochybnosti o platnosti svojich nových patentov na výrobný postup, ako aj argumentácie uvedenej v rámci štvrtej až siedmej časti toho istého odvolacieho dôvodu, podľa ktorej Všeobecný súd nezohľadnil dôkazy na prijatie záveru, že Merck (GUK) bola prinajmenšom potenciálnym konkurentom spoločnosti Lundbeck a že Arrow, Alpharma a Ranbaxy boli potenciálnymi konkurentmi spoločnosti Lundbeck na relevantných územiach, je spochybniť konštatovanie alebo posúdenie dôkazov, ktoré vykonal Všeobecný súd, bez toho, aby Lundbeck uviedla alebo *a fortiori* preukázala akékoľvek skreslenie týchto dôkazov zo strany Všeobecného súdu.

50 Argumentácie uvedené v rámci druhej a štvrtej až siedmej časti štvrtého odvolacieho dôvodu sú preto neprípustné.

51 Naopak, na rozdiel od toho, čo tvrdí Komisia, ostatné časti tohto odvolacieho dôvodu, ako aj zostávajúca časť jeho druhej a štvrtej až siedmej časti predstavujú právne otázky, ktoré podliehajú preskúmaniu Súdnym dvorom v rámci odvolacieho konania.

52 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že na to, aby správanie podnikov spadalo pod zásadný zákaz stanovený v článku 101 ods. 1 ZFEÚ, musí nielen odhaliť existenciu tajnej dohody medzi nimi – teda dohody medzi podnikmi, rozhodnutia združenia podnikov alebo zosúladeného

postupu – ale tento postup musí tiež nepriaznivo a citeľne ovplyvňovať hospodársku súťaž v rámci vnútorného trhu [rozsudok z 30. januára 2020, Generics (UK) a i., C-307/18, EU:C:2020:52, bod 31].

53 Táto posledná uvedená požiadavka predpokladá, pokiaľ ide o dohody o horizontálnej spolupráci uzavreté medzi podnikmi pôsobiacimi na rovnakej úrovni výrobného alebo distribučného reťazca, že uvedený zosúladený postup sa uskutočňuje medzi podnikmi, ktoré si konkurujú, ak nie reálne, tak prinajmenšom potenciálne [rozsudok z 30. januára 2020, Generics (UK) a i., C-307/18, EU:C:2020:52, bod 32].

54 Na účely posúdenia, či podnik, ktorý sa nenachádza na trhu, je v potenciálnom konkurenčnom vzťahu s jedným alebo viacerými inými podnikmi, ktoré už na tomto trhu pôsobia, treba určiť, či existujú skutočné a konkrétne možnosti, aby sa tento prvý uvedený podnik začlenil do uvedeného trhu a konkuroval jednému alebo viacerým druhým uvedeným podnikom [rozsudok z 30. januára 2020, Generics (UK) a i., C-307/18, EU:C:2020:52, bod 36, ako aj citovaná judikatúra].

55 Pokiaľ ide o dohody, akými sú sporné dohody, ktorých dôsledkom je dočasné udržanie viacerých podnikov mimo trhu, treba vzhľadom na štruktúru trhu a hospodársky a právny kontext upravujúci jeho fungovanie určiť, či by v prípade neexistencie uvedených dohôd existovali skutočné a konkrétne možnosti, aby tieto podniky vstúpili na uvedený trh a konkurovali podnikom, ktoré sú na ňom usadené [pozri v tomto zmysle rozsudok z 30. januára 2020, Generics (UK) a i., C-307/18, EU:C:2020:52, body 37 a 39].

56 Pokiaľ ide konkrétne o také dohody, ktoré boli prijaté v súvislosti s otvorením trhu s liekom obsahujúcim účinnú zložku, ktorá sa nedávno stala voľnou, pre výrobcov generických liekov, s náležitým zohľadnením regulačných obmedzení typických pre odvetvie liekov, ako aj práv duševného vlastníctva, a najmä patentov, ktoré majú výrobcovia originálnych liekov a ktoré sa týkajú jedného alebo viacerých postupov výroby účinnej zložky, ktorá sa stala voľnou, treba preukázať [pozri v tomto zmysle rozsudok z 30. januára 2020, Generics (UK) a i., C-307/18, EU:C:2020:52, body 40 a 41], či je výrobca generických liekov pevne rozhodnutý a má vlastnú schopnosť vstúpiť na trh a či nenaráža na prekážky vstupu, ktoré by boli neprekonateľné [pozri v tomto zmysle rozsudok z 30. januára 2020, Generics (UK) a i., C-307/18, EU:C:2020:52, bod 58].

57 Na tento účel treba po prvé posúdiť, či uvedený výrobca ku dňu uzavretia takýchto dohôd podnikol dostatočné prípravné kroky, ktoré mu umožňovali vstúpiť na dotknutý trh v lehote, ktorá by predstavovala konkurenčný tlak na výrobcu originálnych liekov. Po druhé treba overiť, či vstup takéhoto výrobcu generických liekov na trh nenaráža na prekážky vstupu, ktoré sú neprekonateľné [pozri v tomto zmysle rozsudok z 30. januára 2020, Generics (UK) a i., C-307/18, EU:C:2020:52, body 43 a 45]. Okrem toho konštatovanie potenciálnej hospodárskej súťaže medzi výrobcom generických liekov a výrobcom originálnych liekov môže byť potvrdené ďalšími skutočnosťami, ako je napríklad uzavretie dohody medzi nimi, pričom prvý z nich na dotknutom trhu nepôsobil [pozri v tomto zmysle rozsudok z 30. januára 2020, Generics (UK) a i., C-307/18, EU:C:2020:52, body 54 až 56].

58 Pokiaľ ide konkrétnejšie o posúdenie existencie prekážok vstupu na dotknutý trh, ktoré majú neprekonateľnú povahu, Súdny dvor uviedol, že existencia patentu, ktorý chráni výrobný postup účinnej zložky, ktorá sa stala voľnou, sa nemôže sama osebe považovať za takúto neprekonateľnú prekážku napriek prezumpcii platnosti spojenej s týmto patentom, keďže na účely uplatnenia

článkov 101 a 102 ZFEÚ vôbec neinformuje o výsledku prípadného sporu týkajúceho sa platnosti uvedeného patentu [pozri v tomto zmysle rozsudok z 30. januára 2020, Generics (UK) a i., C-307/18, EU:C:2020:52, body 46 až 51].

59 Existencia takéhoto patentu na výrobný postup sama osebe nemôže preto brániť tomu, aby sa za „potenciálneho konkurenta“ výrobcu dotknutého originálneho lieku považoval výrobca generických liekov, ktorý má skutočne pevné odhodlanie, ako aj schopnosť vstúpiť na trh a ktorý sa svojimi krokmi ukazuje byť pripravený spochybniť platnosť tohto patentu a prevziať riziko, že pri svojom vstupe na trh bude čeliť žalobe pre porušenie práv z patentu podanej majiteľom uvedeného patentu [rozsudok z 30. januára 2020, Generics (UK) a i., C-307/18, EU:C:2020:52, bod 46].

60 Súdny dvor navyše spresnil, že dotknutému orgánu hospodárskej súťaže neprináleží preskúmať silu dotknutého patentu alebo pravdepodobnosť, s akou by spor medzi jeho majiteľom a výrobcom generických liekov mohol viesť ku konštatovaniu, že patent je platný a porušovaný [rozsudok z 30. januára 2020, Generics (UK) a i., C-307/18, EU:C:2020:52, bod 50].

61 Z toho vyplýva, že v prejednávanej veci na rozdiel od toho, čo tvrdí Lundbeck, Všeobecný súd mohol bez toho, aby sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, a konkrétne bez toho, aby porušil prezumpciu platnosti spojenú najmä s jej novými patentmi na výrobný postup a pravidlá uplatniteľné na dôkazné bremeno v súvislosti s postupmi uvedenými v článku 101 ZFEÚ, rozhodnúť – ako to v podstate vyplýva z bodov 117 až 132, 157 až 167 a 195 napadnutého rozsudku – že Komisii neprináležalo pozitívne preukázať, že citalopram, ktorý zamýšľali výrobcovia generických liekov uviesť na trh, neporušuje nové patenty spoločnosti Lundbeck na výrobný postup a že to, že Lundbeck je majiteľkou takýchto patentov, nebráni konštatovaniu existencie potenciálnej hospodárskej súťaže medzi touto spoločnosťou a týmito výrobcami.

62 Všeobecný súd totiž tým, že v bodoch 117, 119 a 129 napadnutého rozsudku náležite zohľadnil základné vlastnosti tak patentov, ako aj konkurenčných vzťahov typických pre dotknutý trh a predmetnej situácie, keď na jednej strane platnosť pôvodných patentov spoločnosti Lundbeck, ktoré sa týkali ÚFL citalopram a zároveň výrobných postupov alkylácie a kyanácie, skončila a na druhej strane existovali iné postupy umožňujúce vyrábať generický citalopram, v prípade ktorých nebolo preukázané, že porušovali iné patenty spoločnosti Lundbeck, v bode 124 uvedeného rozsudku konštatoval, že Komisia sa nedopustila nesprávneho posúdenia, keď dospela k záveru, že nové patenty spoločnosti Lundbeck na výrobný postup nevyhnutne nepredstavovali neprekonateľné prekážky pre výrobcov generických liekov, ktorí si želali a boli ochotní vstúpiť na trh s citalopramom a ktorí v čase uzatvorenia sporných dohôd už vynaložili na tento účel značné investície.

63 Navyše Všeobecný súd v bode 159 toho istého rozsudku správne uviedol, že okrem popretia akéhokoľvek rozlišovania medzi skutočnou a potenciálnou hospodárskou súťažou existencia potenciálnej hospodárskej súťaže nevyžaduje, aby sa preukázalo, že výrobcovia generických liekov by určite vstúpili na trh a že taký vstup by bol nevyhnutne úspešný, ale len to, že mali v tomto smere skutočné a konkrétne možnosti.

64 Okrem toho záver, podľa ktorého Všeobecný súd mohol bez toho, aby sa dopustil nesprávneho posúdenia, rozhodnúť, že výrobcovia generických liekov boli v situácii potenciálnej hospodárskej súťaže so spoločnosťou Lundbeck, nie je spochybnený usmerneniami týkajúcimi sa dohôd o transfere technológií z roku 2014, a najmä ich bodom 29. Na jednej strane sa totiž tento bod uplatňuje len na dohody o transfere technológií, pod ktoré sporné dohody nemôžu spadať. Na

druhej strane z uvedeného bodu vyplýva, že konštatovanie Komisie, pokiaľ ide o neexistenciu konkurenčného vzťahu medzi podnikmi, ktoré sa nachádzajú v situácii blokovania vzniknutej v dôsledku výlučného práva vzťahujúceho sa na technológiu, platí iba „v zásade“, a teda sa zdá, že podlieha výnimkám, čo sa navyše uvádza v tom istom bode, keďže sa týka situácií, v ktorých „nebude isté, či je konkrétne technologické právo platné alebo porušované“.

65 V dôsledku toho treba prvú časť štvrtého odvolacieho dôvodu zamietnuť ako nedôvodnú.

66 Pokiaľ ide o dôkazy, ktoré možno zohľadniť na účely preukázania existencie prinajmenšom potenciálneho konkurenčného vzťahu medzi spoločnosťou Lundbeck a výrobcami generických liekov, v bode 57 tohto rozsudku už bolo pripomenuté, že pokiaľ ide o také dohody, akými sú sporné dohody, existencia potenciálnej hospodárskej súťaže medzi výrobcom originálnych liekov a výrobcom generických liekov sa musí posúdiť ku dňu uzavretia dohody o urovnaní sporu, ktorý medzi nimi existuje v súvislosti s patentmi na výrobný postup [rozsudok z 30. januára 2020, Generics (UK) a i., C-307/18, EU:C:2020:52, bod 43], pričom sa zohľadní to, že uvedená dohoda je uzatvorená v okamihu, keď každá zo strán dohody nemá istotu o platnosti patentu na výrobný postup, ktorý patrí výrobcovi originálnych liekov, ako aj o otázke, či generický liek, ktorý jeho výrobca zamýšľa uviesť na trh, porušuje tento patent [pozri v tomto zmysle rozsudok z 30. januára 2020, Generics (UK) a i., C-307/18, EU:C:2020:52, bod 52].

67 Z toho vyplýva, že v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov, ktorá v práve Únie prevláda (rozsudok z 27. apríla 2017, FSL a i./Komisia, C-469/15 P, EU:C:2017:308, bod 38, ako aj citovaná judikatúra), každý dôkaz z obdobia pred uzatvorením spornej dohody, z obdobia, keď bola táto dohoda uzatvorená, alebo dokonca z obdobia po jej uzatvorení môže byť zohľadnený, pokiaľ sa ukáže, že môže objasniť existenciu alebo absenciu konkurenčného vzťahu medzi dotknutými podnikmi v čase uzatvorenia tejto dohody, ako to v podstate uvádza Všeobecný súd v bode 141 napadnutého rozsudku.

68 Naopak, ako uviedla generálna advokátka v bodoch 90 a 91 svojich návrhov, takéto dôkazy týkajúce sa udalostí, ku ktorým došlo po uzavretí uvedenej dohody, a osobitne tie, ktoré sa týkajú neskoršieho výsledku sporu, ktorý odôvodnil uzavretie tej istej dohody, nemožno zohľadniť na účely posúdenia a následného spochybnenia existencie potenciálneho konkurenčného vzťahu medzi uvedenými stranami tej istej dohody v čase jej uzatvorenia.

69 Takéto skutočnosti, ktoré neboli stranám známe v čase uzavretia predmetnej dohody, totiž nemôžu ovplyvniť ich správanie na trhu, a teda objasniť existenciu alebo absenciu konkurenčného vzťahu medzi dotknutými podnikmi v čase uzatvorenia tejto dohody.

70 V dôsledku toho sa Všeobecný súd nedopustil nesprávneho právneho posúdenia, ani nepreniesol dôkazné bremeno, keď v bodoch 141 a 254 napadnutého rozsudku konštatoval, že dôkazy pochádzajúce z obdobia po uzatvorení sporných dohôd – v prejednávanej veci dokumenty vyjadrujúce to, ako strany týchto dohôd vnímali silu nových patentov spoločnosti Lundbeck na výrobný postup v čase ich uzatvorenia –, možno zohľadniť, keďže umožňujú preukázať, aké bolo postavenie strán uvedených dohôd v čase ich uzatvorenia.

71 Všeobecný súd tiež bez toho, aby si protirečil, mohol v bodoch 141 a 254 napadnutého rozsudku uviesť tie isté dôkazy pochádzajúce z obdobia po uzatvorení sporných dohôd a v bodoch 136 a 143 až 146 uvedeného rozsudku odmietnuť zohľadnenie ďalších dôkazov predložených spoločnosťou Lundbeck, ktoré tiež pochádzali z obdobia po uzatvorení týchto dohôd, a to najmä potvrdenia platnosti patentu na kryštalizáciu v roku 2009 vo všetkých relevantných aspektoch tak zo strany

odvolacieho senátu EPÚ, ako aj holandského patentového úradu, ako aj skutočnosti, že na návrh spoločnosti Lundbeck boli „vydané predbežné príkazy alebo iné predbežné opatrenia“ vo viac ako 50 % konaní začatých na jej návrh počas rokov 2002 a 2003.

72 Zatiaľ čo prvé dôkazy môžu totiž prispieť k preukázaniu, aké bolo postavenie strán sporných dohôd v čase ich uzatvorenia, ako to bolo pripomenuté v bode 70 tohto rozsudku, druhé dôkazy týkajúce sa udalostí, ktoré nastali po uzavretí týchto dohôd a ktoré boli v dôsledku toho stranám týchto dohôd neznáme, nemôžu – ako to v podstate uviedol Všeobecný súd v bodoch 145 a 146 napadnutého rozsudku – ovplyvniť ich správanie na trhu, a teda objasniť existenciu alebo absenciu konkurenčného vzťahu medzi dotknutými podnikmi v čase uzatvorenia uvedených dohôd.

73 Lundbeck navyše Všeobecnému súdu vytýka, že k záveru o existencii potenciálnej hospodárskej súťaže medzi ňou a výrobcami generických liekov dospel na základe subjektívnych dôkazov zohľadnených v bodoch 126 a 254 napadnutého rozsudku.

74 V tejto súvislosti treba uviesť, že hoci sa existencia potenciálnej hospodárskej súťaže medzi dvoma podnikmi pôsobiacimi na rovnakej úrovni výrobného reťazca musí posudzovať s prihliadnutím na objektívne skutočnosti pripomenuté v bode 57 tohto rozsudku, nič to nemení na tom, že táto potenciálna hospodárska súťaž môže byť potvrdená dodatočnými skutočnosťami [rozsudok z 30. januára 2020, Generics (UK) a i., C-307/18, EU:C:2020:52, bod 54], vrátane skutočností subjektívnej povahy [rozsudok z 30. januára 2020, Generics (UK) a i., C-307/18, EU:C:2020:52, bod 42], pokiaľ sa neukážu byť rozhodujúce na účely vykonaného posúdenia.

75 Z toho vyplýva, že zohľadnenie subjektívnych skutočností s cieľom preukázať existenciu potenciálneho konkurenčného vzťahu medzi dvoma alebo viacerými podnikmi nemožno vylúčiť, pokiaľ uvedený vzťah nebol preukázaný výlučne alebo hlavne prostredníctvom takýchto skutočností.

76 Platí to najmä vtedy, keď výrobca originálnych liekov vníma riziko, ktoré pre jeho obchodné záujmy predstavuje dotknutý výrobca generických liekov, pričom toto vnímanie je relevantné pre posúdenie existencie potenciálnej hospodárskej súťaže, keďže podmieňuje správanie sa výrobcu originálnych liekov na trhu [rozsudok z 30. januára 2020, Generics (UK) a i., C-307/18, EU:C:2020:52, body 42 a 57].

77 Ako však vyplýva z bodov 142 a 147 napadnutého rozsudku, v prípade ktorých sa vôbec netvrdí a ani sa *a fortiori* nepreukázalo, že by došlo ku skresleniu skutkových okolností alebo dôkazov, Všeobecný súd s konečnou platnosťou konštatoval, že Lundbeck nesprávne tvrdí, že Komisia v spornom rozhodnutí „takmer výlučne“ vychádzala z takýchto subjektívnych hodnotení s cieľom preukázať existenciu potenciálnej hospodárskej súťaže medzi spoločnosťou Lundbeck a výrobcami generických liekov.

78 V tejto súvislosti sa v uvedenom bode 142 poukazuje na to, že Komisia v prípade každého z dotknutých výrobcov generických liekov dôkladne preskúmala skutočné a konkrétne možnosti ich vstupu na trh, pričom vychádzala z objektívnych skutočností, akými sú už vynaložené investície, kroky podniknuté s cieľom získať PUT a zmluvy o dodávkach uzatvorené okrem iného s ich dodávateľmi ÚFL. Okrem toho v bode 144 toho istého rozsudku Všeobecný súd spresnil, že najdôležitejším dôkazom je samotná skutočnosť, že Lundbeck uzavrela dohody s výrobcami

generických liekov s cieľom oddialiť ich vstup na trh, čo Súdny dvor uviedol už v rozsudku z 30. januára 2020, Generics (UK) a i. (C-307/18, EU:C:2020:52, bod 55, ako aj citovaná judikatúra).

79 Okrem toho na rozdiel od toho, čo tvrdí Lundbeck v rámci druhej časti tohto odvolacieho dôvodu, Všeobecný súd v bode 254 napadnutého rozsudku nepreniesol dôkazné bremeno v neprospech spoločnosti Lundbeck. V uvedenom bode napadnutého rozsudku sa Všeobecný súd v podstate obmedzil na konštatovanie, že Lundbeck nepredložila dôkazy, ktoré by umožnili spochybniť závery vyplývajúce z dôkazov, ktoré Komisia uviedla v spornom rozhodnutí. Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora v oblasti zodpovednosti za porušenie pravidiel hospodárskej súťaže totiž skutkové okolnosti, ktoré uvádza jeden účastník konania, môžu byť takej povahy, že druhému účastníkovi konania vznikne povinnosť poskytnúť vysvetlenie alebo odôvodnenie, a ak tak neurobí, možno dospieť k záveru, že dôkazné bremeno bolo unesené (rozsudky z 1. júla 2010, Knauf Gips/Komisia, C-407/08 P, EU:C:2010:389, bod 80, a z 18. januára 2017, Toshiba/Komisia, C-623/15 P, neuverejnený, EU:C:2017:21, bod 52).

80 Preto treba druhú časť štvrtého odvolacieho dôvodu v časti, v ktorej je prípustná, a tretiu časť tohto odvolacieho dôvodu zamietnuť ako nedôvodné.

81 Napokon, pokiaľ ide o štvrtú až siedmu časť štvrtého odvolacieho dôvodu, v rámci ktorých Lundbeck tvrdí, že Všeobecný súd nesprávne konštatoval, že sa nachádzala prinajmenšom v situácii potenciálnej hospodárskej súťaže so spoločnosťou Merck (GUK) v Spojenom kráľovstve a v ďalších krajinách EHP, v situácii potenciálnej hospodárskej súťaže so spoločnosťou Arrow v Spojenom kráľovstve a Dánsku, ako aj v situácii potenciálnej hospodárskej súťaže so spoločnosťami Alpharma a Ranbaxy v rámci EHP, treba uviesť, že tieto tvrdenia sú sčasti neprípustné, ako to bolo konštatované v bodoch 49 a 50 tohto rozsudku, keďže ich cieľom je dosiahnuť, aby Súdny dvor preskúmal či už všetky dôkazy posúdené Všeobecným súdom alebo ich časť.

82 Tieto tvrdenia spoločnosti Lundbeck v rozsahu, v akom nesmerujú k tomuto cieľu, na jednej strane preberajú metodologické kritiky, v prípade ktorých bolo v odpovedi na prvú až tretiu časť tohto odvolacieho dôvodu konštatované, že sú nedôvodné, a na druhej strane v podstate vytýkajú Všeobecnému súdu, že konštatoval existenciu potenciálnej alebo prinajmenšom potenciálnej hospodárskej súťaže medzi spoločnosťou Lundbeck a výrobcami generických liekov, a to aj napriek tomu, že títo výrobcovia nedisponovali v čase uzatvorenia sporných dohôd PUT pre svoje príslušné generické lieky.

83 Hoci je v tejto súvislosti držba platného PUT výrobcom generických liekov nepochybne nevyhnutná na účely jeho vstupu na trh, a teda na konštatovanie existencie skutočnej hospodárskej súťaže medzi ním a výrobcom originálnych liekov zodpovedajúcich uvedeným generickým liekom, nič to nemení na tom, že absencia takéhoto PUT v prípade výrobcu generických liekov v čase uzatvorenia dohody s výrobcom originálnych liekov sama osebe nemôže, ako tvrdí Lundbeck, vylúčiť akúkoľvek potenciálnu hospodársku súťaž medzi týmito dvoma výrobcami liekov.

84 Ako bolo totiž v podstate pripomenuté v bode 57 tohto rozsudku, v prípade neexistencie neprekonateľnej prekážky vstupu na trh predpokladom existencie potenciálnej hospodárskej súťaže medzi výrobcom generických liekov a výrobcom originálnych liekov je iba to, že výrobca generických liekov podnikne dostatočné prípravné kroky umožňujúce mu vstúpiť na dotknutý trh

v takej lehote, aby vytvoril konkurenčný tlak na výrobcu originálneho lieku, a to bez toho, aby bolo relevantné vedieť, či uvedené kroky budú skutočne uskutočnené včas alebo prinesú úspech, ako uviedol Všeobecný súd v bodoch 313 a 314 napadnutého rozsudku.

85 Okrem toho práve v tomto zmysle mal Súdny dvor už príležitosť uviesť, že vo farmaceutickom odvetví sa môže potenciálna hospodárska súťaž uskutočňovať ešte pred uplynutím doby platnosti patentu chrániaceho účinnú zložku originálneho lieku, pretože výrobcovia generických liekov chcú byť pripravení vstúpiť na trh v čase tohto uplynutia [rozsudok z 30. januára 2020, Generics (UK) a i., C-307/18, EU:C:2020:52, bod 51].

86 Medzi týmito prípravnými krokmi umožňujúcimi preukázať pevné odhodlanie, ako aj vlastnú schopnosť výrobcu generických liekov vstúpiť na trh s liekom obsahujúcim účinnú zložku, ktorá sa stala voľnou, sa nachádzajú najmä kroky smerujúce k tomu, aby tento výrobca mohol disponovať PUT alebo rovnocennými povoleniami, ktoré sú nevyhnutné na uvedenie jeho generického lieku na trh, pričom o týchto krokoch Všeobecný súd v bodoch 171 až 179, 230, 231, 246, 249, 269, 290 a 312 až 326 napadnutého rozsudku konštatoval, že každý z dotknutých výrobcov generických liekov ich skutočne uskutočnil a že boli dostatočné na to, aby sa vyvíjal konkurenčný tlak na spoločnosť Lundbeck [pozri analogicky rozsudok z 30. januára 2020, Generics (UK) a i., C-307/18, EU:C:2020:52, bod 134].

87 Všeobecný súd sa teda nedopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď v bode 171 napadnutého rozsudku konštatoval, že kroky každého z dotknutých výrobcov generických liekov s cieľom získať PUT pre dotknuté lieky predstavovali relevantné nepriame dôkazy na preukázanie existencie potenciálnej hospodárskej súťaže medzi týmito výrobcami a spoločnosťou Lundbeck.

88 Okrem toho treba uviesť, že konštatovania existencie potenciálnej hospodárskej súťaže medzi spoločnosťou Lundbeck a každým z dotknutých výrobcov generických liekov sa opierajú o súbor súhlasných nepriamych dôkazov [pozri v tomto zmysle rozsudok z 30. januára 2020, Generics (UK) a i., C-307/18, EU:C:2020:52, bod 44], prostredníctvom ktorých Všeobecný súd zohľadňuje nielen skutočné a konkrétne možnosti každého z uvedených výrobcov získať PUT alebo rovnocenné povolenia, ale aj – ako to vyplýva z bodu 181 napadnutého rozsudku – súbor faktorov zohľadňujúcich špecifickú situáciu každého výrobcu generických liekov v čase uzatvorenia sporných dohôd, ako aj skutočnosť, že Lundbeck uzavrela dohody s výrobcami generických liekov, ktorí ešte neboli prítomní na trhu [pozri v tomto zmysle rozsudok z 30. januára 2020, Generics (UK) a i., C-307/18, EU:C:2020:52, body 55 až 57].

89 Všeobecný súd sa preto nedopustil nesprávneho právneho posúdenia ani vtedy, keď v napadnutom rozsudku dospel k záveru, že Lundbeck sa nachádzala prinajmenšom v situácii potenciálnej hospodárskej súťaže so spoločnosťou Merck (GUK) v Spojenom kráľovstve a v ďalších krajinách EHP, ako vyplýva tiež z rozsudkov vyhlásených v tento deň vo veci C-588/16 P, Generics (UK)/Komisia (bod 36), a vo veci C-614/16 P, Merck/Komisia (bod 45), v situácii potenciálnej hospodárskej súťaže so spoločnosťou Arrow v Spojenom kráľovstve a Dánsku, ako vyplýva tiež z bodu 48 rozsudku vyhláseného v tento deň vo veci C-601/16 P, Arrow Group a Arrow Generics/Komisia, ako aj v situácii potenciálnej hospodárskej súťaže so spoločnosťami Alpharma a Ranbaxy v rámci EHP, ako vyplýva tiež z rozsudkov vyhlásených v tento deň vo veci C-611/16 P, Xellia Pharmaceuticals a Alpharma/Komisia (bod 59), a vo veci C-586/16 P, Sun Pharmaceutical Industries a Ranbaxy (UK)/Komisia (bod 43).

90 V dôsledku toho treba štvrtú až siedmu časť štvrtého odvolacieho dôvodu, ktoré sú sčasti prípustné, zamietnuť ako nedôvodné.

91 Vzhľadom na uvedené skutočnosti treba štvrtý odvolací dôvod zamietnuť ako čiastočne neprípustný a čiastočne nedôvodný.

O prvom až treťom odvolacom dôvode

92 V rámci svojho prvého až tretieho odvolacieho dôvodu Lundbeck spochybňuje kvalifikáciu sporných dohôd ako „obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa“. Preto je vhodné preskúmať ich spoločne.

O relevantných bodoch napadnutého rozsudku

93 Lundbeck v rámci druhého až šiesteho žalobného dôvodu, ktoré uviedla na podporu svojej žaloby o neplatnosť a ktoré sa v podstate zakladajú na porušení článku 101 ods. 1 ZFEÚ, pričom v rámci tohto odvolania je napadnuté iba zamietnutie druhého, tretieho, štvrtého a šiesteho žalobného dôvodu, tvrdila, že Komisia sa dopustila viacerých nesprávnych právnych posúdení a nesprávnych posúdení, keď konštatovala, že sporné dohody museli byť v spornom rozhodnutí kvalifikované ako „obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa“.

94 Všeobecný súd po tom, čo v bodoch 338 až 344 napadnutého rozsudku pripomenul uplatniteľné zásady a judikatúru v súvislosti s kvalifikáciou ako „obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa“, zamietol každý z týchto žalobných dôvodov.

95 Na účely zamietnutia druhého žalobného dôvodu neplatnosti, založeného na nesprávnom právnom a skutkovom posúdení, ako aj na nedostatočnom odôvodnení, pokiaľ ide o posúdenie úlohy prevodov hodnôt v sporných dohodách, Všeobecný súd v bodoch 361 až 363 napadnutého rozsudku najmä uviedol, že strany týchto dohôd sa nezhodli na tom, či nové patenty spoločnosti Lundbeck na výrobný postup boli dostatočne silné na to, aby bránili vstupu generického citalopramu na trh, takže tieto patenty nemohli mať rozhodujúci význam pre záväzok výrobcov generických liekov nevstúpiť na trh.

96 V bode 366 tohto rozsudku tiež uviedol, že Komisia v spornom rozhodnutí vychádzala zo súboru dôkazov, ktoré mali preukázať, že výrobcovia generických liekov boli motivovaní súhlasiť s obmedzeniami vzťahujúcimi sa na ich správanie predovšetkým z dôvodu výšky opačných platieb, ktoré v ich prospech uhradila Lundbeck, a nie z dôvodu existencie nových patentov spoločnosti Lundbeck na výrobný postup alebo zámeru vyhnúť sa výdavkom spojeným s prípadným sporom.

97 Okrem toho Všeobecný súd po tom, čo uviedol tvrdenia spoločnosti Lundbeck týkajúce sa najmä skutočnosti, že náhrada škody, ktorú by výrobcovia generických liekov mohli byť povinní zaplatiť na základe súdneho rozhodnutia, je často oveľa nižšia ako škoda, ktorá vznikne výrobcovi originálnych liekov v prípade protiprávneho vstupu na trh, v bode 387 uvedeného rozsudku konštatoval, že nemožno akceptovať, že podniky sa snažia napraviť účinky právnej úpravy, ktorú považujú za príliš nevýhodnú, uzatváraním kartelových dohôd, ktoré majú za cieľ upraviť tieto nevýhody, s poukázaním na to, že takáto právna úprava vytvára nerovnováhu v ich neprospech.

98 Napokon v bodoch 398 a 399 toho istého rozsudku Všeobecný súd zamietol tvrdenie spoločnosti Lundbeck, podľa ktorého sporné dohody neobsahovali nijaké ustanovenie, ktoré by výrobcom generických liekov bránilo napadnúť platnosť jej nových patentov na výrobný postup, takže tieto dohody neodstránili akúkoľvek motiváciu týchto výrobcov vstúpiť na trh. V tejto súvislosti na

jednej strane uviedol, že sporné rozhodnutie preukazuje len to, že opačné platby stanovené v sporných dohodách podnietili alebo nabádali výrobcov generických liekov, aby súhlasili s obmedzeniami svojej obchodnej autonómie, s ktorými by v prípade neexistencie týchto platieb nesúhlasili, a nie že by odstránili akúkoľvek motiváciu v tejto súvislosti, a na druhej strane, že hoci sporné dohody neobsahovali nijaké ustanovenie o zákaze spochybnenia patentov, výrobcovia generických liekov po uzatvorení sporných dohôd vôbec nemali záujem spochybniť nové patenty spoločnosti Lundbeck na výrobný postup, lebo opačné platby zodpovedali približne výnosom, ktoré by výrobcovia generických liekov podľa svojich odhadov dosiahli v prípade vstupu na trh, alebo náhrade škody, ktorú by mohli získať, ak by mali úspech v súdnom spore so spoločnosťou Lundbeck.

99 Na zamietnutie tretieho žalobného dôvodu neplatnosti založeného na nesprávnom právnom posúdení v rámci uplatnenia zásad týkajúcich sa cieľa obmedzujúceho hospodársku súťaž Všeobecný súd najmä v bodoch 435 a 438 napadnutého rozsudku usúdil, že sporné dohody boli porovnateľné s dohodami o vylúčení konkurentov z trhu, ktoré patria k najzávažnejším obmedzeniam hospodárskej súťaže, a že na to, aby dohody mohli byť považované za obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa, sa nevyžaduje, aby Komisia už sankcionovala ten istý typ dohôd. Pokiaľ ide o tvrdenie, podľa ktorého sporné rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia v rozsahu, v akom nepripúšťa, že „prípad porušovania patentov“ vylučuje v prejednávanej veci možnosť konštatovať obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa, Všeobecný súd v bodoch 472 a 473 napadnutého rozsudku konštatoval, že v súvislosti s obmedzeniami hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa bola Komisia povinná iba preukázať, že sporné dohody mali vzhľadom na obsah ich ustanovení, ciele, ktoré sledovali, ako aj ich hospodársky a právny kontext dostatočný stupeň škodlivosti pre hospodársku súťaž, pričom však nebola povinná preskúmať ich účinky, keďže preskúmanie hypotetického „prípadu porušovania patentov“ by zodpovedalo skôr preskúmaniu účinkov sporných dohôd na trh než objektívnemu preskúmaniu dostatočnej škodlivosti týchto dohôd pre hospodársku súťaž.

100 Na účely zamietnutia štvrtého žalobného dôvodu neplatnosti založeného na nesprávnom právnom posúdení a nedostatočnom odôvodnení, pokiaľ ide o odmietnutie kritéria pôsobnosti patentu ako základnej normy hodnotenia dohôd o urovnaní patentových sporov v rámci článku 101 ods. 1 ZFEÚ, Všeobecný súd najmä v bodoch 491 a 495 napadnutého rozsudku uviedol, že tvrdenie spoločnosti Lundbeck, podľa ktorého zmluvné obmedzenia, ktoré patria do časovej, územnej a vecnej pôsobnosti práv majiteľa patentu, neporušujú právo hospodárskej súťaže z dôvodu, že tieto obmedzenia sú podobné obmedzeniam spojeným so základným patentom, je problematické jednak v tom, že z neho vyplýva domnienka, že generický liek porušuje patent výrobcu originálnych liekov, a umožňuje tak vylúčiť generický liek na tomto základe, hoci otázka, či generický liek porušuje patenty, nie je vyriešená, a jednak v tom, že vychádza z predpokladu, že každý patent uplatnený v rámci dohody o urovnaní by sa v prípade spochybnenia jeho platnosti považoval za platný, hoci tento predpoklad nemá v právnej úprave ani v praxi nijakú oporu, pričom ďalej dodal, že skutočnosť, že Komisia sa domnievala, že niektoré obmedzenia obsiahnuté v sporných dohodách môžu spadať do pôsobnosti nových patentov spoločnosti Lundbeck na výrobný postup, znamená len to, že táto spoločnosť by mohla dosiahnuť porovnateľné obmedzenia prostredníctvom súdnych rozhodnutí vydaných na účely uplatnenia týchto patentov, pokiaľ by mala úspech v konaniach na príslušných vnútroštátnych súdoch. V bode 515 napadnutého rozsudku Všeobecný súd tiež uviedol, že otázka, či obmedzenia obsiahnuté v sporných dohodách nespadali do pôsobnosti nových patentov spoločnosti Lundbeck na výrobný postup, bola považovaná za relevantný, no nie rozhodujúci faktor na účely preukázania existencie obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa v zmysle článku 101 ods. 1 ZFEÚ.

101 Na účely zamietnutia šiesteho žalobného dôvodu neplatnosti založeného na zjavne nesprávnom posúdení skutkových okolností v rozsahu, v akom sa v spornom rozhodnutí konštatuje, že sporné dohody obsahovali obmedzenia prekračujúce rámec obmedzení súvisiacich s výkonom práv vyplývajúcich z nových patentov spoločnosti Lundbeck na výrobný postup, Všeobecný súd v bodoch 539 a 572 napadnutého rozsudku najmä konštatoval, že aj keby sporné dohody neprekračovali rámec pôsobnosti týchto nových patentov, uvedené dohody by napriek tomu predstavovali obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa v zmysle článku 101 ods. 1 ZFEÚ, keďže spočívali v kartelových dohodách, ktorých cieľom bolo oddialiť vstup výrobcov generických liekov na trh výmenou za opačné platby v značnej výške, vďaka ktorým sa neistota týkajúca sa takého vstupu zmenila na istotu, že počas doby platnosti sporných dohôd k tomuto vstupu nedôjde.

Argumentácia účastníkov konania

102 Svojím prvým odvolacím dôvodom, ktorý sa skladá zo štyroch častí a smeruje proti bodom 335, 491, 495, 515, 536, 539, 572 a 801 napadnutého rozsudku, Lundbeck, ktorú podporuje EFPIA, Všeobecnému súdu vytýka, že sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia tým, že potvrdil sporné rozhodnutie v rozsahu, v akom sa v ňom dospelo k záveru, že sporné dohody obmedzujú hospodársku súťaž z hľadiska cieľa aj napriek tomu, že obmedzenia stanovené na základe týchto dohôd patria do pôsobnosti nových patentov na výrobný postup, ktorých je majiteľkou.

103 Po prvé Lundbeck v podstate tvrdí, že vzhľadom na požiadavku reštriktívneho výkladu pojmu „obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa“ nemožno sporné dohody považovať za škodlivé pre hospodársku súťaž z dôvodu ich samotnej povahy, keďže obsahujú obmedzenia porovnateľné s obmedzeniami, ktoré mohol majiteľ dotknutých patentov dosiahnuť prostredníctvom súdneho rozhodnutia, ktorým sa ukladá povinnosť dodržiavať jeho patenty. Všeobecný súd tiež nesprávne konštatoval, že existencia opačných platieb a ich neprimeraná povaha boli rozhodujúce pri kvalifikácii sporných dohôd ako „obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa“.

104 Po druhé Lundbeck tvrdí, že Všeobecný súd nesprávne posúdil hospodársky a právny kontext sporných dohôd, ktorý umožňuje vysvetliť dôvody, pre ktoré poskytovala dotknuté platby výrobcom generických liekov. Lundbeck v tejto súvislosti predovšetkým uvádza, že urovnanie v prípade patentových sporov predstavuje legitímny a častý spôsob predchádzania sporom, ktorý sám osebe nespôsobuje problém hospodárskej súťaže, a že nerovnomerné rozloženie rizík medzi majiteľa patentov a výrobcov generických liekov, ktoré pre prvého z nich predstavovalo nemožnosť získať úplnú náhradu škody spojenej s protiprávnym vstupom generických liekov na trh, odôvodňuje urovnania, aj keď sú dotknuté patenty objektívne silné a porušované.

105 Po tretie Lundbeck sa domnieva, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia tým, že v bodoch 466 až 477 napadnutého rozsudku odmietol Komisii uložiť povinnosť preskúmať dotknutý „prípad porušovania patentov“, pretože takéto preskúmanie je nevyhnutným prvkom, ktorý treba zohľadniť v rámci akejkoľvek analýzy hospodárskej súťaže, a to aj v prípade, keď dotknutá dohoda obsahuje obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa, jednak aby sa preukázala príčinná súvislosť medzi dotknutým postupom a uvedeným obmedzením a zároveň vylúčilo, že toto obmedzenie by mohlo byť spôsobené inými faktormi, ako je v prejednávanej veci existencia patentu. Lundbeck vo svojej odpovedi na otázku na písomné zodpovedanie zo

6. februára 2020 uviedla, že toto nesprávne právne posúdenie je potvrdené dôležitosťou, ktorú Súdny dvor priznal preskúmaniu uvedeného prípadu v bode 37 rozsudku z 30. januára 2020, Generics (UK) a i. (C-307/18, EU:C:2020:52).

106 Po štvrté Lundbeck tvrdí, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď v bodoch 435 a 470 až 476 napadnutého rozsudku prirovnal sporné dohody k neskrývaným dohodám o vylúčení z trhu z dôvodu, že existovali medzi skutočnými alebo potenciálnymi konkurentmi. Tieto dohody totiž sledujú legitímne ciele. Navyše v čase sporných dohôd neexistovala žiadna skúsenosť ani žiadna jednomyseľná dohoda o kvalifikácii ako „obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa“, či už z hľadiska judikatúry alebo rozhodovacej praxe európskych a vnútroštátnych orgánov hospodárskej súťaže. Navyše z oznámení KFST vyplýva, že v tom čase sa také dohody, akými sú sporné dohody, nachádzali v šedej zóne, a teda nevykazovali dostatočný stupeň škodlivosti pre hospodársku súťaž, ktorý by umožňoval ich kvalifikáciu ako „obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa“.

107 Napokon Lundbeck vo svojej odpovedi na otázku na písomné zodpovedanie zo 6. februára 2020 tvrdila, že sporné dohody nemožno kvalifikovať ako „obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa“, keďže na rozdiel od tých, o ktoré išlo vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok z 30. januára 2020, Generics (UK) a i. (C-307/18, EU:C:2020:52), neobsahujú ustanovenia o zákaze spochybnenia dotknutých patentov.

108 V rámci svojho druhého odvolacieho dôvodu Lundbeck tvrdí, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia a zjavne nesprávneho posúdenia dôkazov, keď neuplatnil vhodné právne kritérium na vyvodenie záveru, že päť zo šiestich sporných dohôd – konkrétne dohoda GUK vzťahujúca sa na EHP, dohoda Arrow UK, dánska dohoda Arrow, dohoda Alpharma a dohoda Ranbaxy – nespadalo do pôsobnosti jej nových patentov na výrobný postup. Z týchto dohôd, vykladaných najmä z hľadiska uplatniteľného vnútroštátneho práva, totiž nevyplýva nijaká spoločná vôľa vyňať uvedené dohody z pôsobnosti nových patentov spoločnosti Lundbeck na výrobný postup, a teda uplatňovať tieto isté dohody na citalopram, ktorý neporušuje patenty.

109 Vo svojom treťom odvolacom dôvode uvedenom subsidiárne pre prípad, že by Súdny dvor úplne alebo čiastočne zamietol druhý odvolací dôvod, a teda potvrdil, že päť alebo menej ako šesť sporných dohôd nepatrí do pôsobnosti nových patentov spoločnosti Lundbeck na výrobný postup, Lundbeck tvrdí, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď tieto dohody kvalifikoval ako „obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa“ z dôvodov uvedených v rámci druhej, tretej a štvrtej časti prvého odvolacieho dôvodu.

Posúdenie Súdnym dvorom

110 Na úvod treba uviesť, že výhrady uvedené spoločnosťou Lundbeck sú dvojaké, pričom v rámci prvej, druhej a štvrtej časti prvého odvolacieho dôvodu sa spochybňuje kvalifikácia sporných dohôd ako „obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa“ a v rámci tretej časti tohto odvolacieho dôvodu sa spochybňuje metodika na dosiahnutie tejto kvalifikácie a konkrétnejšie to, že Všeobecný súd nepreskúmal „prípad porušovania patentov“.

111 Najprv treba teda preskúmať spoločne prvú, druhú a štvrtú časť prvého odvolacieho dôvodu a následne jeho tretiu časť.

112 V prvom rade, pokiaľ ide o prvú, druhú a štvrtú časť prvého odvolacieho dôvodu, Súdny dvor už mal príležitosť spresniť, ako pripomenul Všeobecný súd v bode 343 napadnutého rozsudku, že pojem „obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa“ sa má vykladať reštriktívne a možno ho uplatniť len na určité dohody medzi podnikmi, ktoré samy osebe a vzhľadom na obsah ich ustanovení, ciele, ktoré sledujú, ako aj hospodársky a právny kontext, do ktorého patria, odhaľujú dostatočný stupeň škodlivosti pre hospodársku súťaž na to, aby bolo možné sa domnievať, že preskúmanie ich účinkov nie je nevyhnutné, lebo niektoré formy koordinácie medzi podnikmi možno len na základe ich povahy považovať za škodlivé pre riadne fungovanie dobrej hospodárskej súťaže [rozsudok z 30. januára 2020, Generics (UK) a i., C-307/18, EU:C:2020:52, bod 67, ako aj citovaná judikatúra].

113 Pokiaľ ide o podobné dohody o urovnaní sporov týkajúcich sa patentu na výrobný postup účinnej zložky, ktorá sa stala voľnou, ktoré boli uzavreté medzi výrobcom originálnych liekov a viacerými výrobcami generických liekov a mali za následok odklad vstupu generických liekov na trh výmenou za prevody peňažných alebo nepeňažných hodnôt z prvého uvedeného výrobcu v prospech druhých uvedených výrobcov, Súdny dvor rozhodol, že takéto dohody nemožno v žiadnom prípade považovať za „obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa“ v zmysle článku 101 ods. 1 ZFEÚ [rozsudok z 30. januára 2020, Generics (UK) a i., C-307/18, EU:C:2020:52, body 84 a 85].

114 Kvalifikácia ako „obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa“ sa však musí uplatniť, keď z preskúmania dotknutej dohody o urovnaní vyplýva, že prevody hodnôt, ktoré táto dohoda stanovuje, možno vysvetliť výlučne obchodným záujmom tak majiteľa patentu, ako aj údajného porušovateľa práv z patentu nekonkurovať si na základe kvality, keďže dohody, prostredníctvom ktorých konkurenti vedome nahradili riziká hospodárskej súťaže praktickou spoluprácou medzi sebou, zjavne patria pod kvalifikáciu ako „obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa“ [pozri v tomto zmysle rozsudok z 30. januára 2020, Generics (UK) a i., C-307/18, EU:C:2020:52, body 83 a 87].

115 Na účely tohto preskúmania treba v každom konkrétnom prípade posúdiť, či čistý pozitívny zostatok prevodov hodnôt z výrobcu originálnych liekov v prospech výrobcu generických liekov bol dostatočne významný na to, aby skutočne podnietil výrobcu generických liekov k tomu, aby sa vzdal vstupu na dotknutý trh, a teda aby nekonkuroval výrobcovi originálnych liekov na základe svojej kvality, a to bez toho, aby sa vyžadovalo, aby bol tento čistý pozitívny zostatok nevyhnutne vyšší ako zisk, ktorý by tento výrobca generických liekov dosiahol, ak by mal úspech v patentovom konaní [pozri v tomto zmysle rozsudok z 30. januára 2020, Generics (UK) a i., C-307/18, EU:C:2020:52, body 93 a 94].

116 V prejednávanej veci z napadnutého rozsudku vyplýva, že sporné dohody viedli k udržaniu výrobcov generických liekov mimo dotknutých trhov a v prípade jedného z nich, a to konkrétne spoločnosti Merck (GUK), k ukončeniu dodávok dotknutých generických liekov predajcovi pôsobiacemu na švédskom trhu a jeho odchodu z britského trhu, ako to vyplýva z bodu 131 napadnutého rozsudku.

117 Okrem toho body 361 až 363, ako aj bod 366 napadnutého rozsudku, ktoré Lundbeck v rámci svojho odvolania nespochybnila, poukazujú po prvé na skutočnosť, že strany sporných dohôd sa pred ich uzatvorením nezhodli v otázke, či nové patenty spoločnosti Lundbeck na výrobný postup boli dostatočne silné na to, aby vylúčili vstup generického citalopramu na trh, takže tieto patenty nemohli byť rozhodujúce pre záväzok výrobcov generických liekov nevstúpiť na trh. Po druhé z týchto bodov tiež vyplýva, že Lundbeck nespochybňuje, že by sumy, ktoré vyplatila týmto

výrobcom, mohli byť vypočítané na základe zisku alebo obratu, ktorý by títo výrobcovia očakávali počas doby platnosti sporných dohôd, ak by vstúpili na trh. Po tretie uvedené body tiež poukazujú na skutočnosť, že dôkazy týkajúce sa obdobia pred uzatvorením sporných dohôd preukazujú, že výrobcovia generických liekov vynaložili značné úsilie na prípravu svojho vstupu na trh a že nemali v úmysle vzdať sa tohto úsilia z dôvodu nových patentov spoločnosti Lundbeck na výrobný postup, a teda že v zásade práve výška opačných platieb v ich prospech bola motiváciou súhlasiť s obmedzeniami upravujúcimi ich správanie.

118 Vzhľadom na tieto skutkové zistenia a bez toho, aby bolo potrebné vedieť, či Všeobecný súd mohol v bodoch 435 a 476 napadnutého rozsudku správne považovať sporné dohody za dohody o vylúčení alebo dokonca za dohody o rozdelení trhu, Všeobecný súd bez toho, aby sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, dospel k záveru, že sporné dohody sa považujú za „obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa“ v zmysle článku 101 ods. 1 ZFEÚ, a to tým skôr, že Lundbeck vôbec netvrdila – najmä v rámci svojej odpovede na otázku na písomné zodpovedanie zo 6. februára 2020 –, že by prevody hodnôt, ktoré sprevádzali sporné dohody, mohli byť odôvodnené existenciou prípadných preukázaných a legitímnych protiplnení alebo vzdaní sa pohľadávok niektorého z výrobcov generických liekov.

119 Tento záver nemôžu spochybniť tvrdenia spoločnosti Lundbeck.

120 Po prvé Lundbeck sa na účely vylúčenia kvalifikácie sporných dohôd ako „obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa“ nemôže platne odvolávať na skutočnosť, že tieto dohody boli obmedzené len na pôsobnosť nových patentov spoločnosti Lundbeck na výrobný postup, ktorých dodržiavanie bola Lundbeck oprávnená dosiahnuť.

121 Hoci uzavretie dohody o urovnaní nepresahujúcej rozsah a zostávajúcu dobu platnosti tohto patentu medzi majiteľom patentu a údajným porušovateľom patentu nepochybne predstavuje vyjadrenie práva duševného vlastníctva tohto majiteľa a povoľuje najmä namietať proti akémukoľvek porušovaniu, nič to nemení na tom, že uvedený patent neumožňuje jeho majiteľovi uzatvárať zmluvy, ktoré sú v rozpore s článkom 101 ZFEÚ [rozsudok z 30. januára 2020, Generics (UK) a i., C-307/18, EU:C:2020:52, bod 97].

122 Ako pritom správne uviedol Všeobecný súd v bode 495 napadnutého rozsudku, aj keby sporné dohody obsahovali tiež obmedzenia potenciálne spadajúce do pôsobnosti nových patentov spoločnosti Lundbeck na výrobný postup, „tieto dohody prekračovali osobitný predmet [jej] práv duševného vlastníctva, ktoré síce zahŕňali právo brániť sa proti porušovaniu patentov, ale nezahŕňali právo uzavrieť dohody, na základe ktorých skutoční alebo potenciálni konkurenti dostali platby, aby nevstúpili na trh“, čo v podstate potvrdzujú body 117 a 118 tohto rozsudku.

123 Lundbeck sa preto nedôvodne pokúša odvolávať na skutočnosť, že sporné dohody predstavujú legitímne vyjadrenie práva duševného vlastníctva, ktorého je majiteľom. V každom prípade sa takéto tvrdenie zakladá na dvojitom predpoklade, ktorý nebol v čase uzatvorenia uvedených dohôd preukázaný, a to že platnosť nových patentov spoločnosti Lundbeck na výrobný postup nemožno spochybniť a že výrobcovia generických liekov tieto patenty porušujú [pozri v tomto zmysle rozsudok z 30. januára 2020, Generics (UK) a i., C-307/18, EU:C:2020:52, bod 88].

124 Po druhé Lundbeck nemôže na účely vylúčenia kvalifikácie sporných dohôd ako „obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa“ ani tvrdiť, že tieto dohody sledovali legitímne ciele v tom zmysle, že ich účelom bolo zabezpečiť ochranu jej nových patentov na výrobný postup prostredníctvom legitímneho a častého spôsobu riešenia sporov alebo že reagovali na nerovnomerné rozloženie rizík medzi výrobcov originálnych liekov a výrobcov generických liekov.

125 Pokiaľ ide na jednej strane o tvrdenie, podľa ktorého cieľom uvedených dohôd bolo zabezpečiť ochranu nových patentov spoločnosti Lundbeck na výrobný postup prostredníctvom legitímneho a častého spôsobu riešenia sporov, stačí pripomenúť, ako už bolo uvedené v bode 121 tohto rozsudku a Všeobecný súd v podstate správne uviedol v bode 495 napadnutého rozsudku, že patent neoprávňuje jeho majiteľa uzatvárať zmluvy, ktoré porušujú článok 101 ZFEÚ.

126 Na druhej strane, pokiaľ ide o tvrdenie, podľa ktorého sporné dohody predstavujú reakciu na skutočnosť, ktorú navyše konštatoval Všeobecný súd v bode 378 napadnutého rozsudku, že náhrada škody, ktorej sa môžu domáhať výrobcovia originálnych liekov v prípade protiprávneho vstupu generických liekov na trh, je často oveľa nižšia ako škoda, ktorú títo výrobcovia utrpeli, treba pripomenúť, že zabezpečenie dodržiavania právnych predpisov prináleží orgánom verejnej moci a nie súkromným podnikom [rozsudok z 30. januára 2020, Generics (UK) a i., C-307/18, EU:C:2020:52, bod 88].

127 Ako teda správne uviedol Všeobecný súd v bode 387 napadnutého rozsudku, nemožno prijať to, že podniky sa snažia napraviť účinky právnej úpravy, ktorú považujú za príliš nevýhodnú, uzatváraním kartelových dohôd, ktoré majú za cieľ upraviť tieto nevýhody, s poukázaním na to, že takáto právna úprava vytvára nerovnováhu v ich neprospech.

128 V dôsledku toho okolnosti uvádzané spoločnosťou Lundbeck nemôžu odôvodniť porušenie článku 101 ZFEÚ, a už vôbec nie zosúladený postup, v prípade ktorého bolo konštatované, že má dostatočný stupeň škodlivosti pre hospodársku súťaž na to, aby ho bolo možné kvalifikovať ako „obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa“.

129 Po tretie Lundbeck sa na účely vylúčenia kvalifikácie sporných dohôd ako „obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa“ nemôže odvolávať ani na skutočnosť, že v čase uzatvorenia týchto dohôd existovali pochybnosti o možnosti použiť takúto kvalifikáciu, pokiaľ ide o také dohody, akými sú sporné dohody, najmä vzhľadom na neexistenciu rozhodovacej praxe týkajúcej sa takýchto dohôd a pochybnosti, ktoré podľa spoločnosti Lundbeck vznikli v dôsledku niektorých vyhlásení KFST, ako aj Komisie.

130 Ako totiž správne uviedol Všeobecný súd v bodoch 438 a 774 napadnutého rozsudku, na to, aby sa tieto dohody mohli považovať za dohody obmedzujúce hospodársku súťaž z hľadiska cieľa, sa v žiadnom prípade nevyžaduje, aby Komisia už sankcionovala ten istý typ dohôd, a to aj v takom osobitnom kontexte, akým je kontext práv duševného vlastníctva.

131 Na účely kvalifikácie určitej dohody ako „obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa“ sú relevantné len jej vlastné znaky [pozri v tomto zmysle rozsudok z 30. januára 2020, Generics (UK) a i., C-307/18, EU:C:2020:52, body 84 a 85], z ktorých treba vyvodiť prípadnú osobitnú škodlivosť pre hospodársku súťaž, a to v prípade potreby na základe podrobnej analýzy tejto dohody, jej cieľov a hospodárskeho a právneho kontextu, do ktorého patrí.

132 Rovnako aj také protichodné stanoviská Komisie a vnútroštátneho orgánu hospodárskej súťaže týkajúce sa dohody, ako tie, ktoré sú uvedené v bodoch 747 až 751 napadnutého rozsudku, pričom niektoré z nich boli prezentované iba zjednodušujúco, aj keby boli preukázané, nemôžu viesť k vylúčeniu akejkoľvek možnosti kvalifikovať túto dohodu ako „obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa“, keďže nie je vôbec preukázané, že by boli výsledkom takej analýzy, o akú ide v predchádzajúcom bode.

133 Po štvrté Lundbeck sa napokon na účely vylúčenia kvalifikácie sporných dohôd ako „obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa“ nemôže odvolávať na skutočnosť, že tieto dohody neobsahovali ustanovenia o zákaze spochybnenia patentov na rozdiel od dohôd, o ktoré išlo vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok z 30. januára 2020, Generics (UK) a i. (C-307/18, EU:C:2020:52), alebo že by z uvedeného rozsudku vyplynula dôležitosť zohľadniť prípadné pozitívne účinky dotknutých dohôd na hospodársku súťaž v rámci ich prípadnej kvalifikácie ako „obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa“.

134 V tejto súvislosti už bolo v bode 114 tohto rozsudku pripomenuté, že pokiaľ ide o také dohody, akými sú sporné dohody, treba určiť, či konkurenti prostredníctvom týchto dohôd vedome nahrádzajú riziká hospodárskej súťaže praktickou spoluprácou medzi sebou, a zároveň posúdiť, či čistý zostatok prevodov hodnôt, ktoré tieto dohody stanovujú, možno vysvetliť výlučne obchodným záujmom tak majiteľa patentu, ako aj údajného porušovateľa práv z patentu vzájomne si nekonkurovať.

135 Všeobecný súd však v bode 399 napadnutého rozsudku s konečnou platnosťou na jednej strane konštatoval, že hoci sporné dohody neobsahovali nijaké ustanovenie o zákaze spochybnenia patentov, výrobcovia generických liekov po uzatvorení sporných dohôd vôbec nemali záujem spochybniť nové patenty spoločnosti Lundbeck na výrobný postup, lebo opačné platby zodpovedali približne výnosom, ktoré by výrobcovia generických liekov podľa svojich odhadov dosiahli v prípade vstupu na trh, alebo náhrade škody, ktorú by mohli získať, ak by mali úspech v súdnom spore so spoločnosťou Lundbeck, a na druhej strane že aj za predpokladu, že by tieto platby boli nižšie ako odhadované výnosy, išlo by aj napriek tomu o určitý a okamžitý výnos, a to bez toho, aby museli títo výrobcovia znášať riziká, ktoré by vyplynuli zo vstupu na trh.

136 Takéto konštatovanie v prejednávanej veci stačí na preukázanie toho, že sporné dohody obmedzujú hospodársku súťaž z hľadiska cieľa, a to tým skôr, že Lundbeck v rámci odvolania vôbec neuviedla nijaký pozitívny účinok na hospodársku súťaž, ktorý by bol spojený s týmito dohodami, v dôsledku čoho nesplnila úroveň dokazovania, ktorú vyžaduje rozsudok z 30. januára 2020, Generics (UK) a i. (C-307/18, EU:C:2020:52), najmä jeho bod 107, a z ktorej by mohla vyplynúť povinnosť vylúčiť kvalifikáciu uvedených dohôd ako „obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa“ z dôvodu opodstatnených pochybností, pokiaľ ide o ich dostatočnú škodlivosť pre hospodársku súťaž.

137 Jednoduché nepodložené tvrdenie o pozitívnych účinkoch sporných dohôd na hospodársku súťaž totiž nemôže stačiť na vylúčenie ich kvalifikácie ako „obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa“ [pozri v tomto zmysle rozsudok z 30. januára 2020, Generics (UK) a i., C-307/18, EU:C:2020:52, bod 110].

138 Hoci je pravda, že Lundbeck v rámci svojej žaloby o neplatnosť, a konkrétnejšie v rámci siedmeho žalobného dôvodu uvedeného na podporu tejto žaloby, tvrdila, že Komisia sa dopustila zjavne nesprávneho posúdenia tým, že nesprávne zhodnotila nárast efektívnosti sporných dohôd v rámci uplatnenia článku 101 ods. 3 ZFEÚ, nič to nemení na tom, že ani body 708 až 720

napadnutého rozsudku, ktorými Všeobecný súd uvedený žalobný dôvod zamietol, neboli spochybnené v rámci prejednávaného odvolania a že na odôvodnenie uvedené v týchto bodoch sa nepoukázalo s cieľom spochybniť kvalifikáciu týchto dohôd ako „obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa“, a konkrétne pri príležitosti odpovede spoločnosti Lundbeck na otázku na písomné zodpovedanie zo 6. februára 2020.

139 V druhom rade, pokiaľ ide o tretiu časť prvého odvolacieho dôvodu, ktorá smeruje proti bodom 472 a 473 napadnutého rozsudku, v ktorých Všeobecný súd v podstate konštatoval, že na účely kvalifikácie správania ako „obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa“ sa nevyžaduje preskúmanie „prípadu porušovania patentov“, treba uviesť, že toto preskúmanie umožňuje posúdiť účinky zosúladeného postupu z hľadiska článku 101 ZFEÚ, pokiaľ analýza uvedeného postupu neodhalí dostatočný stupeň škodlivosti pre hospodársku súťaž, na základe ktorého by mohol byť tento postup kvalifikovaný ako „obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska“ [rozsudok z 30. januára 2020, Generics (UK) a i., C-307/18, EU:C:2020:52, body 115 a 118, ako aj citovaná judikatúra].

140 V dôsledku toho, pokiaľ nemá dôjsť k popretiu jasného rozdielu medzi pojmami „obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa“ a „obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska následku“, ktorý vyplýva zo samotného znenia článku 101 ods. 1 ZFEÚ [rozsudok z 30. januára 2020, Generics (UK) a i., C-307/18, EU:C:2020:52, bod 63], preskúmanie „prípadu porušovania patentov“, ktorého cieľom je preukázať účinky určitého zosúladeného postupu, sa nemôže vyžadovať na účely kvalifikácie zosúladeného postupu ako „obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa“.

141 V dôsledku toho, ako Všeobecný súd správne konštatoval v bode 472 napadnutého rozsudku, na účely kvalifikácie takéhoto postupu ako „obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa“ je dôležité preukázať, že tento postup má dostatočný stupeň škodlivosti pre hospodársku súťaž vzhľadom na obsah jeho ustanovení, na ciele, ktoré má dosiahnuť, ako aj na hospodársky a právny kontext, do ktorého patrí, bez toho, aby bola Komisia povinná preskúmať ich účinky.

142 Okrem toho a na rozdiel od toho, čo Lundbeck tvrdila v rámci svojej odpovede na otázku na písomné zodpovedanie zo 6. februára 2020, preskúmanie „prípadu porušovania patentov“ nemožno vykonať na základe bodu 37 rozsudku z 30. januára 2020, Generics (UK) a i. (C-307/18, EU:C:2020:52).

143 Hoci je totiž pravda, že v uvedenom bode Súdny dvor spresnil, že ak ide o dohodu, ktorej dôsledkom je dočasne udržať podnik mimo trhu, treba určiť, či by v prípade neexistencie uvedenej dohody existovali skutočné a konkrétne možnosti, aby tento podnik vstúpil na uvedený trh, treba konštatovať, že toto spresnenie sa týkalo posúdenia existencie potenciálneho konkurenčného vzťahu medzi stranami takej dohody, o akú išlo vo veci, v ktorej bol vydaný uvedený rozsudok, a nie kvalifikácie uvedených dohôd ako „obmedzení hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa“.

144 Preto treba zamietnuť tretiu časť prvého odvolacieho dôvodu ako nedôvodnú.

145 Pokiaľ ide o druhý odvolací dôvod – bez toho, aby bolo potrebné rozhodnúť o jeho prípustnosti, ktorú spochybňuje Komisia – treba pripomenúť, že v bode 539 napadnutého rozsudku Všeobecný súd bez toho, aby sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, ako to vyplýva z bodu 121 tohto rozsudku, uviedol, že aj keby sporné dohody neprekračovali rámec pôsobnosti nových patentov spoločnosti Lundbeck na výrobný postup, tieto dohody by napriek tomu

predstavovali obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa v zmysle článku 101 ods. 1 ZFEÚ. Ako vyplýva z bodu 541 napadnutého rozsudku, Všeobecný súd vykonal preskúmanie tvrdení spoločnosti Lundbeck, kritizované v rámci druhého odvolacieho dôvodu, len na doplnenie. V dôsledku toho, keďže druhý odvolací dôvod smeruje proti doplňujúcim odôvodneniam napadnutého rozsudku, treba ho zamietnuť ako neúčinný (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 14. decembra 2016, SV Capital/ABE, C-577/15 P, EU:C:2016:947, bod 65).

146 Napokon treba konštatovať, že Lundbeck v rámci svojho tretieho odvolacieho dôvodu odkazuje na argumentáciu uvedenú na podporu svojho prvého odvolacieho dôvodu. Riešenie prijaté v súvislosti s týmto prvým odvolacím dôvodom týkajúcim sa kvalifikácie sporných dohôd ako „obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa“ v rozsahu, v akom patria výlučne do pôsobnosti nových patentov spoločnosti Lundbeck na výrobný postup, sa uplatní tým skôr v prípade tretieho odvolacieho dôvodu týkajúceho sa kvalifikácie niektorých sporných dohôd ako „obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa“ v rozsahu, v akom prekračujú pôsobnosť uvedených patentov.

147 Z predchádzajúcich úvah preto vyplýva, že prvý až tretí odvolací dôvod treba zamietnuť.

O piatom odvolacom dôvode

O relevantných bodoch napadnutého rozsudku

148 V prvej časti deviateho dôvodu svojej žaloby o neplatnosť Lundbeck tvrdila, že ak by Komisia správne konštatovala, že sporné dohody porušovali článok 101 ZFEÚ, nemala platný dôvod uložiť jej v prejednávanom prípade pokuty, keďže vzniknuté skutkové a právne otázky boli nové a zložité, inak by tým došlo k porušeniu zásad právnej istoty a zákonnosti trestných činov a trestov (*nullum crimen, nulla poena sine lege*).

149 Na účely zamietnutia tohto žalobného dôvodu Všeobecný súd v bode 777 napadnutého rozsudku v podstate konštatoval, že obmedzenia hospodárskej súťaže stanovené dohodami, prostredníctvom ktorých sa výrobcovi originálnych liekov podarilo počas určitého obdobia vylúčiť potenciálnych konkurentov z trhu na základe opačných platieb v značnej výške, mohli byť stranami týchto dohôd dôvodne vnímané ako obmedzenia, ktoré sú v rozpore s článkom 101 ods. 1 ZFEÚ, na základe čoho by ich Komisia mohla sankcionovať bez toho, aby porušila zásady právnej istoty a zákonnosti trestných činov a trestov (*nullum crimen, nulla poena sine lege*).

150 V tejto súvislosti Všeobecný súd v bode 776 napadnutého rozsudku najmä uviedol, že niektorí výrobcovia generických liekov si uvedomovali, že dohody podobné sporným dohodám sú protiprávne, a práve z tohto dôvodu odmietli také dohody uzavrieť.

Argumentácia účastníkov konania

151 Svojím piatym odvolacím dôvodom, ktorý sa skladá z troch častí, Lundbeck Všeobecnému súdu vytýka, že nesprávne potvrdil pokuty, ktoré jej Komisia uložila.

152 Lundbeck na podporu tohto odvolacieho dôvodu v prvom rade tvrdí, že Všeobecný súd sa v bode 777 napadnutého rozsudku dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď nesprávne uplatnil úroveň zavinenia vyžadovanú na uloženie pokuty subjektu, ktorý sa dopustil protisúťažného postupu, pričom takúto pokutu možno uložiť len vtedy, ak je isté – a nie len možné –, že tento subjekt vedel o protisúťažnej povahe porušenia.

153 V druhom rade vzhľadom na komplexnú povahu sporných dohôd sa Všeobecný súd dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď potvrdil záver Komisie, podľa ktorého Lundbeck nemohla nevedieť o protisúťažnej povahe svojho správania. Lundbeck navyše uvádza, že tento záver nemohol byť podložený dokumentmi uvedenými v bode 776 napadnutého rozsudku, z ktorých Všeobecný súd v tejto súvislosti vychádzal, prinajmenšom pokiaľ ide o všetky sporné dohody, pretože inak by uvedené dokumenty skreslil.

154 V treťom rade Lundbeck kritizuje Všeobecný súd za to, že porušil zásady právnej istoty a zákazu retroaktivity nového výkladu ustanovenia zakladajúceho porušenie tým, že potvrdil uloženie sankcií presahujúcich rámec symbolických pokút. Symbolická suma mala byť uložená po prvé z dôvodu zložitosti a novosti otázok vyplývajúcich zo sporných dohôd, po druhé z dôvodu neistoty existujúcej v čase skutkových okolností, pokiaľ ide o výklad článku 101 ZFEÚ vyplývajúci najmä z vyhlásení KFST, ako aj po tretie z dôvodu neexistencie skorších rozhodnutí týkajúcich sa takýchto dohôd.

155 Komisia sa domnieva, že piaty odvolací dôvod treba zamietnuť ako nedôvodný.

Posúdenie Súdnym dvorom

156 Ako Všeobecný súd správne pripomenul v bode 762 napadnutého rozsudku, podnik môže byť sankcionovaný za správanie patriace do pôsobnosti článku 101 ods. 1 ZFEÚ, pokiaľ tento podnik nemohol nevedieť o protisúťažnej povahe svojho správania, či už by si uvedomoval porušovanie súťažných pravidiel Zmluvy, alebo nie (pozri v tomto zmysle rozsudok z 18. júna 2013, Schenker & Co. a i., C-681/11, EU:C:2013:404, bod 37).

157 Z toho vyplýva, že skutočnosť, že tento podnik z právneho hľadiska nesprávne vymedzí svoje správanie, z ktorého vychádza konštatovanie porušenia, nemôže mať za následok oslobodenie od uloženia pokuty, pokiaľ tento podnik nemohol nevedieť o protisúťažnej povahe uvedeného správania (rozsudok z 18. júna 2013, Schenker & Co. a i., C-681/11, EU:C:2013:404, bod 38).

158 Preto je relevantné len to, či uvedený podnik mohol určiť, že jeho správanie má protisúťažnú povahu, a nie, ako tvrdí Lundbeck, či ten istý podnik skutočne konštatuje toto správanie.

159 V tejto súvislosti Všeobecný súd v bodoch 764 a 777 napadnutého rozsudku rozhodol, že obmedzenia hospodárskej súťaže stanovené týmito dohodami v danom čase neboli vôbec nepredvídateľné, ale strany uvedených dohôd ich mohli primerane vnímať ako dohody, ktoré sú v rozpore s článkom 101 ods. 1 ZFEÚ.

160 Na podporu tohto posúdenia Všeobecný súd v bodoch 765 až 776 napadnutého rozsudku v podstate po prvé uviedol, že ani znenie článku 101 ods. 1 ZFEÚ, ani judikatúra týkajúca sa tohto ustanovenia v súvislosti s právami duševného vlastníctva, o ktorom Lundbeck netvrdí, že by ho Všeobecný súd nesprávne vyložil, nenechali priestor na pochybnosti, pokiaľ ide o rozpor sporných dohôd s článkom 101 ods. 1 ZFEÚ, po druhé že to, že KFST zaujala údajne nejednoznačné stanovisko vo vzťahu k týmto dohodám, nemohlo vyvolať legitímnu dôveru,

pokiaľ ide o neexistenciu sankcionovania uvedených dohôd, po tretie že novosť sankcionovania sporných dohôd nemohla odôvodniť pokuty obmedzené na symbolickú výšku a po štvrté že niektorí výrobcovia generických liekov si uvedomovali, že dohody podobné sporným dohodám sú protiprávne, a práve z tohto dôvodu odmietli uzavrieť takéto dohody.

161 Takéto odôvodnenie však z právneho hľadiska dostatočne preukazuje prinajmenšom predvídateľnú povahu sankcionovania sporných dohôd.

162 Lundbeck navyše nemôže platne tvrdiť, že Všeobecný súd skreslil skutkové okolnosti alebo dôkazy, keď konštatoval, že niektorí výrobcovia generických liekov si uvedomovali, že dohody podobné sporným dohodám sú protiprávne, a práve z tohto dôvodu odmietli uzavrieť takéto dohody. Okrem toho, že toto tvrdenie smeruje proti jedinému z odôvodnení, ktoré boli základom záveru Všeobecného súdu, tak ako sa uvádzajú v bode 160 tohto rozsudku, treba pripomenúť, že článok 256 ZFEÚ, článok 58 prvý odsek Štatútu Súdneho dvora Európskej únie a článok 168 ods. 1 písm. d) rokovacieho poriadku ukladajú odvolateľovi vzhľadom na výnimočnú povahu odvolacieho dôvodu založeného na skreslení skutkových okolností a dôkazov povinnosť predovšetkým presne uviesť skutočnosti, ktoré boli skreslené Všeobecným súdom, a preukázať nesprávne posúdenia, ktoré ho viedli k tomuto skresleniu (rozsudok z 20. októbra 2011, PepsiCo/Grupo Promer Mon Graphic, C-281/10 P, EU:C:2011:679, bod 78 a citovaná judikatúra).

163 Hoci Lundbeck poukázala na skreslenie dokumentov uvedených v bode 776 napadnutého rozsudku, vôbec neuviedla nesprávne posúdenia, ktorých sa údajne dopustil Všeobecný súd a ktoré viedli Všeobecný súd ku skresleniu týchto dokumentov. V dôsledku toho treba piaty odvolací dôvod v rozsahu, v akom sa zakladá na údajnom skreslení skutkových okolností a dôkazov, zamietnuť ako neprípustný.

164 Okrem toho skutočnosť, že niektorí výrobcovia generických liekov alebo zamestnanci spoločnosti Lundbeck mohli vyjadriť pochybnosti, pokiaľ ide o zákonnosť sporných dohôd alebo dohôd podobných týmto dohodám, predstavuje faktor, ktorý môže úplne podporiť konštatovanie, podľa ktorého bola Lundbeck schopná určiť, či jej správanie malo alebo prinajmenšom mohlo mať protisúťažnú povahu.

165 Napokon to, že Všeobecný súd potvrdil uloženie pokút spoločnosti Lundbeck, ktoré presahovali symbolickú úroveň, nie je vôbec v rozpore so zásadou právnej istoty, a to bez ohľadu na novosť a zložitosť otázok vyplývajúcich zo sporných dohôd, neexistenciu skorších rozhodnutí alebo existenciu dokumentov týkajúcich sa týchto dohôd zverejnených KFST, ktorých obsah je uvedený v bodoch 749 až 752 napadnutého rozsudku.

166 Pokiaľ ide v prvom rade o novosť sankcionovania sporných dohôd, ako to v podstate pripomenul Všeobecný súd v bode 763 napadnutého rozsudku, zásada určitosti uplatniteľného práva, zaručená článkom 49 Charty základných práv Európskej únie, sa nemôže vykladať tak, že vylučuje postupné objasňovanie pravidiel trestnej zodpovednosti prostredníctvom súdnych výkladov pod podmienkou, že výsledok je primerane predvídateľný (rozsudok z 28. marca 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, bod 167 a citovaná judikatúra).

167 Z bodu 114 tohto rozsudku pritom vyplýva, že kvalifikácia ako „obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa“ a *a fortiori* kvalifikácia ako „obmedzenie hospodárskej súťaže“ v zmysle článku 101 ods. 1 ZFEÚ sa musia uplatniť, pokiaľ z analýzy dotknutej dohody o urovnaní vyplýva, že prevody hodnôt stanovené v tejto dohode možno vysvetliť výlučne obchodným záujmom tak majiteľa patentu, ako aj údajného porušovateľa práv z tohto patentu nekonkurovať si na základe

kvality, keďže dohody, prostredníctvom ktorých konkurenti vedome nahradili riziká hospodárskej súťaže praktickou spoluprácou medzi sebou, zjavne patria pod kvalifikáciu ako „obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa“.

168 Navyše Všeobecný súd v bodoch 764 a 777 napadnutého rozsudku konštatoval, že sankcionovanie sporných dohôd na základe článku 101 ZFEÚ bolo pre Lundbeck predvídateľné.

169 V druhom rade, pokiaľ ide o údaje vyplývajúce z dokumentov KFST, treba uviesť, že Všeobecný súd v bodoch 749 a 750, ako aj v bodoch 834 a 835 napadnutého rozsudku sám konštatoval, že tieto dokumenty buď preukazujú, že uvedený orgán sa domnieval, že sporné dohody by mohli ovplyvniť hospodársku súťaž, ak by sa ukázalo, že Lundbeck zaplatila konkurentom za to, že nevstúpia na trh, a teda že by predstavovali veľmi závažné porušenia článku 101 ZFEÚ, alebo predstavujú iba správu o predbežnom stanovisku Komisie.

170 Navyše, ako Všeobecný súd správne pripomenul v bode 748 napadnutého rozsudku, vnútroštátne orgány hospodárskej súťaže nemôžu u podnikov vyvolať legitímnu dôveru, že ich správanie neporušuje článok 101 ZFEÚ, keďže nemajú právomoc na prijatie negatívneho rozhodnutia, t. j. rozhodnutia konštatujúceho neexistenciu porušenia uvedeného ustanovenia (pozri v tomto zmysle rozsudok z 18. júna 2013, Schenker & Co. a i., C-681/11, EU:C:2013:404, bod 42, ako aj citovanú judikatúru).

171 Okrem toho, pokiaľ ide o tvrdenie spoločnosti Lundbeck, podľa ktorého uloženie dotknutých pokút viedlo k porušeniu zásady zákazu retroaktivity trestného zákona, stačí uviesť, že toto tvrdenie uvedené po prvýkrát v štádiu odvolania predstavuje nový dôvod, ktorý je preto podľa článkov 127 a 190 v spojení s článkom 190 rokovacieho poriadku neprípustný.

172 Ako totiž vyplýva z bodu 757 napadnutého rozsudku, Lundbeck sa v rámci prvej časti svojho deviateho žalobného dôvodu neplatnosti iba odvolala na porušenie zásad právnej istoty a zákonnosti trestných činov a trestov (*nullum crimen, nulla poena sine lege*).

173 V dôsledku toho treba piaty odvolací dôvod zamietnuť ako sčasti neprípustný a sčasti nedôvodný.

O šiestom odvolacom dôvode

O relevantných bodoch napadnutého rozsudku

174 V desiatom žalobnom dôvode svojej žaloby o neplatnosť, v prípade ktorého je v rámci tohto odvolania napadnuté zamietnutie len jeho prvej a druhej časti, Lundbeck tvrdila, že Komisia sa dopustila viacerých nesprávnych právnych posúdení a nesprávnych skutkových posúdení tým, že ako základnú sumu pokút, ktoré boli tejto spoločnosti uložené, použila neprimerane vysoký percentuálny podiel vo výške 10 a 11 % z hodnoty predaja dotknutého výrobku, v závislosti od geografického rozsahu sporných dohôd, ako aj tým, že neobmedzila dĺžku trvania predmetných porušení len na obdobie, počas ktorého boli výrobcovia generických liekov skutočne pripravení vstúpiť na trh, čoho predpokladom bolo, aby disponovali prinajmenšom PUT v relevantných krajinách, pričom o taký prípad nešlo napríklad v Rakúsku.

175 Na zamietnutie prvej časti desiateho žalobného dôvodu neplatnosti Všeobecný súd v bodoch 806 a 812 napadnutého rozsudku konštatoval, že Komisia bez toho, aby sa dopustila nesprávneho právneho posúdenia alebo porušenia zásady proporcionality, stanovila základnú sumu dotknutých pokút v súlade s bodom 22 usmernení k metóde stanovenia pokút z roku 2006.

176 Konkrétne v bode 804 napadnutého rozsudku uviedol, že „v rozpore s tým, čo [Lundbeck] tvrd[ila] v tejto súvislosti, Komisia nebola povinná znížiť základnú sumu [pokút] s cieľom zohľadniť len hodnotu predaja v krajinách, v ktorých sa [výrobcovia generických liekov] nachádzali v pokročilejšej fáze príprav vstupu na trh“ a že „keďže totiž išlo o porušenia z hľadiska cieľa, pokiaľ porušenia tvorené spornými dohodami (s výnimkou dohôd uzavretých so spoločnosťou Arrow) mali geografický rozsah, ktorý zodpovedal celému EHP, Komisia bola oprávnená vychádzať z tohto geografického rozsahu bez toho, aby podrobne preskúmala konkrétne vyhliadky [výrobcov generických liekov] na vstup na trh v každom [členskom] štáte EHP“. Všeobecný súd v tejto súvislosti spresnil, že „práve účastníci sporných dohôd totiž vymedzili geografický rozsah týchto dohôd, a teda aj porušení posudzovaných v prejednávanom prípade tým, že sa rozhodli, že tieto dohody sa budú vzťahovať na celý EHP (s výnimkou porušenia spáchaného so spoločnosťou Arrow)“.

177 Na účely zamietnutia druhej časti desiateho žalobného dôvodu neplatnosti Všeobecný súd v bodoch 815 a 816 napadnutého rozsudku konštatoval, že Komisia v spornom rozhodnutí z právneho hľadiska dostatočne preukázala, že hospodárska súťaž bola v dôsledku sporných dohôd obmedzená počas celej doby ich platnosti, a že Lundbeck nepreukázala, že v prípade neexistencie sporných dohôd by – hoci aj potenciálna – hospodárska súťaž medzi ňou a výrobcami generických liekov nebola možná alebo že by neexistovala, ani že tieto dohody vôbec neobmedzili hospodársku súťaž, na rozdiel od situácie, ktorá prevládala vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok z 29. júna 2012, E.ON Ruhrgas a E.ON/Komisia (T-360/09, EU:T:2012:332). Tiež uviedol, že opačné riešenie by viedlo k popretiu rozdielu medzi „skutočnou hospodárskou súťažou“ a „potenciálnou hospodárskou súťažou“.

178 Napokon v bode 842 napadnutého rozsudku Všeobecný súd v rámci výkonu svojej neobmedzenej právomoci konštatoval, že v predmetnej veci nebolo potrebné uznať poľahčujúce okolnosti a že výšku pokút uložených spoločnosti Lundbeck v spornom rozhodnutí treba potvrdiť.

Argumentácia účastníkov konania

179 Svojím šiestym odvolacím dôvodom uvedeným subsidiárne a zloženým z troch častí Lundbeck tvrdí, že to, že Všeobecný súd potvrdil výpočet pokút, ktoré jej uložila Komisia, je z právneho hľadiska nesprávne a nedostatočne odôvodnené.

180 Lundbeck na podporu tohto odvolacieho dôvodu v prvom rade tvrdí, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď v bode 804 napadnutého rozsudku nepovažoval za potrebné vylúčiť na účely výpočtu pokút, ktoré jej boli uložené, predaje, ktoré nemohli byť dotknuté spornými dohodami, a to konkrétne predaje uskutočnené spoločnosťou Lundbeck v niektorých členských štátoch EHP, ktorých trh bol v skutočnosti uzavretý pre výrobcov generických liekov z dôvodu, že počas platnosti týchto dohôd im nebolo udelené nijaké PUT, alebo pokiaľ ide o Rakúsko, z dôvodu, že patent spoločnosti Lundbeck na ÚFL citalopram bol v tomto členskom štáte platný počas veľkej časti doby platnosti uvedených dohôd. V súlade s bodmi 6 a 13 usmernení k metóde stanovenia pokút z roku 2006 však prináleží Komisii, aby zohľadnila len predaje, ktoré skutočne súviseli s predmetným porušením.

181 Okrem toho Všeobecný súd tiež v bode 804 napadnutého rozsudku nesprávne uplatnil judikatúru, keď na jednej strane usúdil, že povaha „porušenia z hľadiska cieľa“, ktorú majú sporné dohody, zbavila Komisiu povinnosti vykonať konkrétne preskúmanie, pričom takéto preskúmanie môže mať určitý význam pri výpočte výšky pokuty, ako to Súdny dvor uviedol v bode 31 rozsudku zo 4. júna 2009, T-Mobile Netherlands a i. (C-8/08, EU:C:2009:343). Na druhej strane Všeobecný súd tým, že rovnako ako vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok z 29. júna 2012, E.ON Ruhrgas a E.ON/Komisia (T-360/09, EU:T:2012:332), nevylúčil z výpočtu pokút predaje zodpovedajúce činnostiam, ktoré si nemôžu konkurovať počas doby platnosti sporných dohôd, nevykonal vecnú a právnu analýzu nevyhnutnú na určenie predajov, ktoré priamo alebo nepriamo súvisia s predmetnými porušeniami, a vyžadovanú rozsudkom z 28. júna 2016, Telefónica/Komisia (T-216/13, EU:T:2016:369, bod 309).

182 V druhom rade Lundbeck kritizuje Všeobecný súd za to, že v bode 816 napadnutého rozsudku dostatočne neodôvodnil to, že neuplatnil metódu použitú v rozsudku z 29. júna 2012, E.ON Ruhrgas a E.ON/Komisia (T-360/09, EU:T:2012:332). Všeobecný súd predovšetkým nevysvetlil, ako výrobcom generických liekov fakticky nebolo zabránené vstúpiť na trh dotknutých členských štátov EHP z dôvodu neexistencie PUT a existencie patentu spoločnosti Lundbeck na ÚFL citalopram.

183 V treťom rade Lundbeck tvrdí, že Všeobecný súd nesprávne posúdil okolnosti prejednávanej veci, keď v bode 806 napadnutého rozsudku dospel k záveru, že Komisia na účely výpočtu výšky pokút, ktoré boli tejto spoločnosti uložené v súlade s usmerneniami k metóde stanovenia pokút z roku 2006, správne uplatnila percentuálny podiel hodnoty predajov súvisiacich s porušením vo výške 10 a 11 % v závislosti od geografického rozsahu sporných dohôd. Vzhľadom na obmedzený geografický dopad týchto dohôd a rozhodovaciu prax Komisie v podobných veciach, ako aj na skutočnosť, že uvedené dohody nepredstavujú kartely, tieto percentuálne podiely mali byť nižšie a stanovené na čo najnižšej možnej úrovni.

Posúdenie Súdnym dvorom

184 V prvom rade, pokiaľ ide o prvú a druhú časť šiesteho odvolacieho dôvodu, ktoré treba preskúmať spoločne, Lundbeck sa v podstate domnieva, že Všeobecný súd sa v bodoch 804 a 816 napadnutého rozsudku dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď bez toho, aby odpovedal na jej argumentáciu, konštatoval, že Komisia nebola povinná znížiť základnú sumu pokút s cieľom zohľadniť len hodnotu predaja v krajinách, v ktorých sa výrobcovia alebo predajcovia generických liekov nachádzali v pokročilejšej fáze príprav vstupu na trh.

185 Pokiaľ ide o uloženie pokuty Komisiou podľa článku 23 ods. 2 nariadenia č. 1/2003, Súdny dvor už rozhodol, že táto inštitúcia musí v každom jednotlivom prípade a vzhľadom na jeho kontext, ako aj ciele, ktoré sleduje systém sankcií zavedený uvedeným nariadením, posúdiť sledovaný dosah na dotknutý podnik, najmä tým, že zohľadní obrat, ktorý odráža jeho skutočnú hospodársku situáciu počas doby, keď dochádzalo k porušeniu (rozsudok zo 7. septembra 2016, Pilkington Group a i./Komisia, C-101/15 P, EU:C:2016:631, bod 16, ako aj citovaná judikatúra).

186 V tejto súvislosti je pri určení výšky pokuty dovolené zohľadniť tak celkový obrat podniku, ktorý je ukazovateľom, i keď iba približným a nepresným, veľkosti podniku a jeho hospodárskej sily, ako aj časť tohto obratu, ktorá pochádza z predaja tovaru, na ktorý sa porušenie vzťahuje, a ktorá je spôsobilá naznačiť rozsah tohto porušenia (rozsudok zo 7. septembra 2016, Pilkington Group a i./Komisia, C-101/15 P, EU:C:2016:631, bod 17, ako aj citovaná judikatúra).

187 V rozsahu, v akom Komisia stanovila pokuty uložené sporným rozhodnutím na základe usmernení k metóde stanovenia pokút z roku 2006, treba pripomenúť, že podľa judikatúry Súdneho dvora, hoci sa pojem „hodnota predaja“ uvedený v bode 13 týchto usmernení nemôže iste rozšíriť tak, aby zahŕňal predaj realizovaný predmetným podnikom, ktorý nepatrí do pôsobnosti vytýkaného kartelu, cieľ sledovaný týmto ustanovením by bol narušený, ak by sa tento pojem mal vnímať len ako týkajúci sa obratu dosiahnutého iba pri predaji, v prípade ktorého sa preukázalo, že bol naozaj ovplyvnený týmto kartelom (rozsudok zo 7. septembra 2016, Pilkington Group a i./Komisia, C-101/15 P, EU:C:2016:631, bod 19).

188 Je pravda, že z tejto úvahy vyplýva, že z hodnoty predaja, ktorý je predmetom daného porušenia, treba vylúčiť predaj realizovaný subjektom, ktorý sa dopustil uvedeného porušenia, na trhu, ktorý nebol otvorený hospodárskej súťaži, ako je ten, o ktorý išlo v rozsudku z 29. júna 2012, E.ON Ruhrgas a E.ON/Komisia (T-360/09, EU:T:2012:332, body 105 a 155), na ktorý sa odvoláva Lundbeck, keďže takýto trh nemôže byť ovplyvnený protisúťažným postupom, na ktorý sa vzťahuje článok 101 ZFEÚ, alebo tiež predaj realizovaný účastníkmi kartelu na trhoch, na ktorých nie sú prítomní ostatní účastníci tohto kartelu a nemožno ich považovať za potenciálnych konkurentov.

189 V prejednávanej veci však žiadny z predajov zahrnutých Komisiou do uplatnenej hodnoty predajov, ktorých celkový objem potvrdil Všeobecný súd, nepatrí do jednej z kategórií predajov uvedených v predchádzajúcom bode.

190 Ako totiž uviedla generálna advokátka v bodoch 222 a 223 svojich návrhov, či už ide o predaje uskutočnené v Rakúsku, kde doba platnosti patentu spoločnosti Lundbeck na ÚFL citalopram uplynula podľa tejto spoločnosti až v apríli 2003, teda počas obdobia vykonávania sporných dohôd, alebo o predaje uskutočnené v štátoch, v ktorých výrobcovia generických liekov získali PUT až počas obdobia vykonávania týchto dohôd alebo dokonca po skončení tohto obdobia, všetky tieto predaje boli realizované na trhoch, na ktorých si výrobcovia dotknutých liekov prinajmenšom potenciálne konkurovali počas platnosti uvedených dohôd, čo správne uviedol Všeobecný súd v bode 815 napadnutého rozsudku a čo potvrdzuje zamietnutie štvrtého odvolacieho dôvodu.

191 Preto nemožno oprávnene tvrdiť, že predaje uvedené v predchádzajúcom bode nemali aspoň nepriamu súvislosť s konštatovanými porušeniami a že preto nemali byť zohľadnené na účely výpočtu pokút uložených spoločnosti Lundbeck.

192 Ako totiž Všeobecný súd uviedol v bode 804 napadnutého rozsudku, práve strany sporných dohôd totiž vymedzili geografický rozsah týchto dohôd – s výnimkou tých, ktoré boli uzavreté medzi spoločnosťami Lundbeck a Arrow –, a to tak, že sa vzťahovali na celý EHP, čo predstavuje dôkaz, že sa domnievali, že na každom z trhov EHP boli v súťažnom vzťahu – ak nie skutočnom aspoň v potenciálnom –, s tým dôsledkom, že predaje uskutočnené spoločnosťou Lundbeck na každom z uvedených trhov treba podľa bodu 13 usmernenia k metóde stanovenia pokút z roku 2006 považovať za „predaj, s ktorými porušenie priamo alebo nepriamo súvisí“.

193 Lundbeck preto nemôže Všeobecnému súdu vytýkať, že v bode 804 napadnutého rozsudku pripustil, že v prípade sporných dohôd – s vylúčením dohôd uzavretých medzi spoločnosťami Lundbeck a Arrow – boli zohľadnené predaje realizované na celom území EHP bez toho, aby podrobne preskúmal konkrétne vyhliadky výrobcov generických liekov na vstup na územie každého členského štátu EHP.

194 Napokon Všeobecnému súdu nemožno platne vytýkať ani to, že v bode 816 napadnutého rozsudku nedostatočne odôvodnil to, že v danom prípade neuplatnil riešenie, ku ktorému sa dospelo v rozsudku z 29. júna 2012, E.ON Ruhrgas a E.ON/Komisia (T-360/09, EU:T:2012:332).

195 Všeobecný súd tým, že v uvedenom bode poukázal na to, že vec, v ktorej bol vydaný vyššie uvedený rozsudok, nemôže spoločnosti Lundbeck pomôcť, lebo v tejto veci nebola možná nijaká hospodárska súťaž, a to aj napriek tomu, že protisúťažná dohoda, o ktorú išlo v uvedenej veci, počas úseku obdobia porušenia neexistovala, keďže trh bol zákonom chránený pred akoukoľvek hospodárskou súťažou na základe vnútroštátnych predpisov platných počas tohto obdobia, čo vytváralo situáciu faktického monopolu, umožnil dotknutým subjektom oboznámiť sa s dôvodmi, pre ktoré neuznal ich tvrdenia, a poskytnúť Súdnemu dvoru dostatok prostriedkov, aby mohol vykonať svoje preskúmanie (rozsudok z 25. júna 2020, SATCEN/KF, C-14/19 P, EU:C:2020:492, bod 96 a citovaná judikatúra).

196 Z toho vyplýva, že prvú a druhú časť tohto odvolacieho dôvodu treba zamietnuť ako nedôvodné.

197 V druhom rade, pokiaľ ide o tretiu časť tohto odvolacieho dôvodu, treba pripomenúť, že pri rozhodovaní o právnych otázkach v rámci odvolania neprináleží Súdnemu dvoru nahrádzať z dôvodov spravodlivosti svojím posúdením posúdenie Všeobecného súdu, ktorý v rámci svojej neobmedzenej právomoci rozhoduje o výške pokút uložených podnikom za to, že porušili právo Únie (rozsudok z 26. septembra 2018, Philips a Philips France/Komisia, C-98/17 P, neuverejnený, EU:C:2018:774, bod 107, ako aj citovaná judikatúra).

198 Len v prípade, že by sa Súdny dvor domnieval, že úroveň sankcie je nielen neprimeraná, ale aj nadmerne vysoká, či dokonca disproporčná, treba konštatovať, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia z dôvodu neprimeranej výšky pokuty (rozsudok z 26. septembra 2018, Philips a Philips France/Komisia, C-98/17 P, neuverejnený, EU:C:2018:774, bod 107, ako aj citovaná judikatúra).

199 Z toho vyplýva, že Lundbeck v rozsahu, v akom v tretej časti šiesteho odvolacieho dôvodu spochybňuje posúdenie, ktoré vykonal Všeobecný súd najmä v bode 842 napadnutého rozsudku, a to v súvislosti s výškou pokút uložených vzhľadom na okolnosti prejednávanej veci, a bez toho, aby preukázala a dokonca tvrdila, že táto suma bola nielen neprimeraná, ale aj nadmerná, ba dokonca disproporčná, chce v skutočnosti dosiahnuť nové posúdenie primeranosti výšky pokút, ktoré jej boli uložené. Preto treba túto časť zamietnuť ako neprípustnú.

200 V dôsledku toho treba šiesty odvolací dôvod zamietnuť ako sčasti neprípustný a sčasti nedôvodný.

201 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy sa musí odvolanie zamietnuť.

O trovách

202 Podľa článku 138 ods. 1 rokovacieho poriadku uplatniteľného na konanie o odvolaní podľa článku 184 ods. 1 toho istého rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté.

203 Keďže Komisia navrhla uložiť spoločnosti Lundbeck povinnosť nahradiť trovy konania a táto spoločnosť nemala úspech vo svojich dôvodoch, je opodstatnené uložiť jej povinnosť znášať svoje vlastné trovy konania a nahradiť trovy konania vynaložené Komisiou.

204 Na základe článku 184 ods. 4 rokovacieho poriadku ak vedľajší účastník prvostupňového konania nepodal odvolanie, možno mu uložiť povinnosť nahradiť trovy odvolacieho konania len vtedy, pokiaľ sa zúčastnil na písomnej alebo ústnej časti konania pred Súdnym dvorom. Ak sa vedľajší účastník na konaní zúčastnil, Súdny dvor môže rozhodnúť, že tento účastník bude znášať svoje vlastné trovy konania.

205 Keďže EFPIA sa zúčastnila na konaní pred Súdnym dvorom, je opodstatnené rozhodnúť, že za okolností prejednávanej veci znáša svoje vlastné trovy konania.

206 Článok 140 ods. 1 rokovacieho poriadku, ktorý je tiež uplatniteľný na konanie o odvolaní podľa článku 184 ods. 1 tohto rokovacieho poriadku, stanovuje, že členské štáty a inštitúcie, ktoré vstúpili do konania ako vedľajší účastníci, znášajú svoje vlastné trovy konania.

207 Spojené kráľovstvo preto znáša svoje vlastné trovy konania.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (štvrtá komora) rozhodol takto:

1. **Odvolanie sa zamieta.**

2. **H. Lundbeck A/S a Lundbeck Ltd znášajú svoje vlastné trovy konania a sú povinné nahradiť trovy konania vynaložené Európskou komisiou.**

3. **European Federation of Pharmaceutical Industries and Associations (EFPIA) znáša svoje vlastné trovy konania.**

4. **Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska znáša svoje vlastné trovy konania.**

Podpisy